

Σύναξις ὀρθοδόξων κληρικῶν καὶ μοναχῶν

«Οὐκ ἔσμὲν τῶν Πατέρων σοφώτεροι»

*Ἀναίρεση τῆς ἐπιχειρηματολογίας τοῦ Οἰκουμενισμοῦ
μὲ ἀφορμὴ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. Βαρθολομαίου στὴ Μεγίστη Λαύρα*

Τὸ παρὸν κείμενο περιλαμβάνει (α) εἰσαγωγή, (β) διάγραμμα τῆς ἐπιχειρηματολογίας τῆς ὁμιλίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου στὴν Ἱ. Μ. Μεγίστης Λαύρας, τὴν 7^η Ὀκτωβρίου τρ.ξ., (γ) ἀναίρεση τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ κ. Βαρθολομαίου (σὲ 8 παραγράφους), (δ) ἐνδεικτικὴ ἐπισήμανση αἰρέσεων στὰ κείμενα τῶν οἰκουμενικῶν διαλόγων καὶ τῶν οἰκουμενιστῶν, δηλ. (1) τοῦ κειμένου τοῦ Πόρτο Αλέγκρε (2006) καὶ (2) θέσεως τοῦ Μητροπολίτου Προύσης κ. Ἐλπίδοφόρου, (ε) ἐπίλογο καὶ (στ') σύννοψη τοῦ παρόντος κειμένου.

A. Εἰσαγωγή

Καθὼς ἤδη εἶχαμε προαναγγεῖλει στὴ σύντομη ἀνακοίνωση ποὺ ἐκδόθηκε ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου στὴν Ἱ. Μ. Μεγίστης Λαύρας Ἁγίου Ὁρους, τὸ Σάββατο 7 Ὀκτωβρίου, προβαίνουμε σὲ ἐκτενῆ ἀνάλυση καὶ κριτικὴ τῆς ὁμιλίας του, τῆς ἀντιφωνήσεως, δηλαδή, πρὸς τὸν Πανοσιολογιώτατο Ἡγούμενο τῆς Μονῆς π. Πρόδρομο.

Ὅπως ἔχει ἤδη ἐπισημανθῆ σὲ παλαιότερα κείμενα, ἡ παναίρεση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καλύπτεται ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους, ὡς «ἀγαπισμός»: οἱ ἅγιοι Πατέρες, ἀναφερόμενοι στὴν ἀρχαία μορφή τῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, δηλαδή στὴν αἵρεση τῆς «*Γνωσιμαχίας*», ἐπεσήμαναν ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν αἰρετικὴ περιφρόνηση τῶν δογμάτων, χάριν δὴθεν τῶν καλῶν πράξεων. Χαρακτηριστικῶς ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, στὸν ὁποῖον ἀργότε-

ρα παραπέμπει καὶ ὁ Ὅσιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης¹, γράφει στὸ σύγγραμμά του *Περὶ αἱρέσεων*: «*Γνωσιμάχοι* ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀνθίστανται σὲ κάθε γνώση τοῦ χριστιανισμοῦ, καθὼς λέγουν ὅτι “ἐκεῖνοι ποὺ ἀναζητοῦν κάποιες γνώσεις στὶς θεῖες Γραφές κάνουν κάτι περιττόδιότι δὲν ζητεῖ τίποτε ἄλλο ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸ Χριστιανὸν παρὰ καλὰς πράξεις. Εἶναι λοιπὸν καλῦτερο νὰ πορεύεται κανεὶς μὲ περισσότερη ἀπλότητα καὶ νὰ μὴ πολυπραγμονεῖ γιὰ κανένα δόγμα διαπραγματεύσεως γνώσεων”»². Δυστυχῶς, ἡ ὁμιλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐκφράζει αὐτὸν τὸν ἀγαπισμὸ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τονίζουσα ἐμφαντικῶς τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ὑπακοή καὶ παρασιωπῶσα τεχνηέντως τὴν ἀξία τῶν δογμάτων τῆς Πίστεως καὶ τὴν ἐμμονή σὲ αὐτά, ἀρετὴ ἐπαινούμενη ἀπὸ τοὺς Πατέρες³· πολὺ χειρότερα, ὅμως, ἀποκρύπτει ὅσα φοβερὰ ἔχουν διαπραχθῆ εἰς βάρος τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως στὸ πλαίσιο τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως τῶν τελευταίων δεκαετιῶν. Ἀληθῶς, θὰ δείξει ἐν συντομίᾳ τὸ παρακάτω κείμενο, παρουσιάζοντας «ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα», ὅτι ἡ πατριαρχικὴ ὁμιλία, παρὰ τὶς διαβεβαιώσεις γιὰ τὸ ἀπαρασάλευτον τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, μαρτυρεῖ εἴτε ἄγνοια τῆς ἐκκλησιολογίας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, εἴτε ἀνεξήγητη λησμοσύνη τῶν φοβερῶν πτώσεων τῶν ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν σὲ ἔγγραφη ἀρνησιπιστία ἢ ἑτεροδοξία. Ἡ μόνη τρίτη ἐκδοχή, τὴν ὁποῖαν δὲν θὰ ἤθελε κανεὶς νὰ παραδεχθῆ, εἶναι ὅτι ὁ συντάκτης τῆς ὁμι-

1. Ἐπιστολὴ ΜΗ', Ἀθανασίῳ τέκνῳ, PG 99, 1080D.

2. *Περὶ αἱρέσεων* 88, PG 94,757A· «*Γνωσιμάχοι, οἱ πάση γνώσει τοῦ χριστιανισμοῦ ἀντιπίπτοντες ἐν τῷ λέγειν αὐτούς, ὅτι περισσὸν τι ποιοῦσιν οἱ γνώσεις τινὰς ἐκζητοῦντες ἐν ταῖς θεῖαις γραφαῖς· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ζητεῖ ὁ Θεὸς παρὰ χριστιανοῦ εἰ μὴ πράξεις καλὰς. Ἀγαθὸν οὖν ἐστὶ μᾶλλον ἀπλουστέρωσ τινὰ πορεύεσθαι καὶ μὴ δὲν δόγμα γνωστικῆς πραγματείας πολυπραγμονεῖν*».

3. Ὡς πλέον χαρακτηριστικὸ λόγιον ἀναφέρουμε τὸ τοῦ ΟΣΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ: «*Καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δὲ ἱεραρχίᾳ, τοῦ ἱερέως καὶ ἱεράρχου ἀτακτούντων καὶ κακῶς φρονούντων, καὶ διάκονος καὶ μοναχὸς εὐτακτούντες καὶ ὀρθῶς φρονούντες δύνανται νουθετηῆσαι καὶ εὐτακτῆσαι αὐτούς, καθὼς τὰ παραδείγματα εἰσι ἀμύηματα*» ἐν *Συναξαριστῆς τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ*, τόμ. Β' (Νοέμβριος-Δεκέμβριος), ἐκδ. «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1989, σελ. 67 (ὑπόσημ. 40).

λίας ἐμπαίζει τοὺς ἀκροατές, ἰσχυριζόμενος ὅτι ὁ διάλογος μὲ τοὺς ἑτεροδόξους – κατὰ τὸν τρόπο πού τώρα διενεργεῖται – προβάλλει καὶ ὁμολογεῖ τὴν Ὁρθοδοξία, καθὼς πρέπει, πρὸς σωτηρίαν.

Ὅτι ἡ ὁμιλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου στὴ Μεγίστη Λαύρα διακρίνεται μεταξὺ τῶν λοιπῶν δώδεκα ὁμιλιῶν του στὸ Ἅγιον Ὅρος, εἶναι ἐμφανέστατο ἀπὸ τὸν σωφρονιστικό της τόνο· τὸν ὁποῖον μάλιστα ὁ κ. Βαρθολομαῖος δὲν βρῆκε ἀρκετὰ ἐπιτιμητικό καὶ ἔτσι τὸν ἐνίσχυσε μὲ δικές του, ἐκτὸς κειμένου, σὲ ἔντονο ὕφος ἐπισημάνσεις καὶ διευκρινίσεις, ὥστε οἱ ἀκούοντες παραδοσιακοὶ («ζηλωτές») νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι περὶ ἐκείνων πρόκειται! Ἐπειδὴ στὴν ὁμιλία τοῦ Παναγιωτάτου ἐθίγησαν ποικίλα θέματα, ἐκκλησιολογικὰ καὶ πνευματικά, ἀλλὰ μὲ συγκεκριμένη κατεύθυνση, ἀναγκαζόμεθα νὰ ἐπισημάνουμε καὶ νὰ ἐξηγήσουμε τὴν μονομέρεια τῆς θεματολογίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ὀπτικῆς, τῆς συγκεκριμένης ἐπιχειρηματολογίας τοῦ κ. Βαρθολομαίου.

Ἡ ἐνέργειά μας αὐτὴ εἶναι σὲ πλήρη, ταπεινὴ βεβαίως καὶ ἀνάξια, ἐναρμόνιση μὲ τὴν προτροπὴ τοῦ Ὁσίου Ἀθανασίου, κτίτορος τῆς Μεγίστης Λαύρας: «Μὴ προτιμήσεις ἀπὸ τὸ συμφέρον τῆς ἀδελφότητος κανένα πρόσωπο ὁποιοῦδήποτε ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα ὑπερέχει καὶ ἐξουσιάζει· μήτε νὰ ὑποχωρήσεις ἀπὸ τὸ νὰ προσφέρεις τὴ ζωὴ σου, ἀκόμη καὶ μέχρις αἵματος, πρὸς φύλαξη τῶν θείων νόμων καὶ ἐντολῶν»⁴.

Β. Σύντομο διάγραμμα τῆς ἐπιχειρηματολογίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου

4. Τυπικὸν ἤτοι κανονικὸν τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ 15, 18, ἐν Μοναχοῦ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΜΠΙΛΛΗ, Ὁσιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης, τόμ. Β' (Τὰ εὑρισκόμενα κείμενα), ἐκδ. Παρουσία, Ἅγιον Ὅρος 2000, σελ. 136: «Ὁὐ προτιμήσεις τοῦ συμφέροντος τῆς ἀδελφότητος πρόσωπον παντὸς ἀνθρώπου ὑπερέχοντος καὶ ἐξουσιάζοντος κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα· οὐδὲ ὑποσταλεῖς μέχρις αἵματος ἐπὶ φυλακῇ τῶν θείων νόμων καὶ ἐντολῶν προθεῖναι τὴν ψυχὴν σου».

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, μετὰ τὴν εἰσαγωγή τῆς ὁμιλίας, ἀσχολήθηκε ἐν πρώτοις ἐκτενῶς μὲ τὸ θέμα τῆς ὑπακοῆς, παραπέμποντας στὶς διδαχὲς τοῦ Ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου, καὶ τόνισε βάσει τῶν διδαχῶν αὐτῶν ὅτι πρέπει ἡ ὑπακοὴ πρὸς τὸν προεστῶτα νὰ τηρεῖται, ὄχι μόνον ὅταν μᾶς ἀποτρέπει ἀπὸ τὰ κακά, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὰ ἐπαινετὰ πρέπει νὰ πράττουμε χωρὶς τὴν γνώμη του: «Μὴ μόνων τῶν ἀτόπων κατὰ τὴν συμβουλήν τοῦ προεστῶτος ἀπέχεσθαι, ἀλλὰ μηδὲ αὐτὰ τὰ ἐπαινετὰ χωρὶς τῆς ἐκείνου γνώμης ποιεῖν καταδέχεσθαι». Ἐπίσης ὅτι ἡ ὑπακοὴ ὑπερέχει τῆς ἀσκήσεως: «ὁ δὲ τῆς ὑπακοῆς μισθὸς μείζων τοῦ κατὰ τὴν ἐγκράτειάν ἐστι κατορθώματος».

Κατὰ δεύτερον λόγον ὁ Πατριάρχης, πάντοτε κατὰ τὶς νοθεσίες τοῦ Ὁσίου Ἀθανασίου, ἀναφέρθηκε στὴν ἀγάπη καὶ στὴν ὁμόνοια, ὡς «δεύτερον ὄρον τῆς μοναχικῆς τελειώσεως», καὶ ἔψεξε τὴ δημιουργία διχοστασιῶν καὶ ἐρίδων, καὶ «μερικῶν (τμηματικῶν δηλ.) φιλιῶν καὶ ἑταιρειῶν», ὡς παραγόντων φθορᾶς τῶν μοναχικῶν κόπων καὶ μόχθων, οἱ ὅποιοι ἐμφιλοχωροῦν στὶς μοναστικὲς ἀδελφότητες «ἐξ ἐγωισμοῦ καὶ φιλοδοξίας ὠρισμένων» Μοναχῶν.

Ἀναφέρθηκε ἐπίσης καὶ στὸ θέμα τῆς ὑπὸ τῶν Μοναχῶν ἐπικρίσεως τῶν ἐν τῷ Μοναχισμῷ Προεστῶτων καὶ τῶν Ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας γιὰ θέματα Πίστεως καί, παραπέμποντας στὸ γνωστὸ ἀγιογραφικὸ χωρίο «πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες» (Εβρ. 13, 17), ἀφοῦ πρῶτα μέμφθηκε τὴν πλάνη αὐτὴ τῶν Μοναχῶν ὡς συμβαίνουσιν «ἐκ συναρπαγῆς, ἀπροσεξίας καὶ τῆς τοῦ πονηροῦ ἐπηρείας», διαβεβαίωσε τοὺς ἀκροωμένους Μοναχοὺς ὅτι φέρει «ἀπόλυτον συνείδησιν τῆς εὐθύνης τὴν ὁποῖαν» φέρει «μετὰ τοῦ ἀρχιερατικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ ὠμοφορίου ἐπὶ τῶν ὧμων» αὐτοῦ καὶ συνεπῶς ἀξίζει τῆς τοιαύτης ὑπακοῆς. Ὡς ἀπόδειξη τῆς ὁμολογιακῆς στάσεώς του στοὺς διαλόγους, ὁ Πατριάρχης ἀνέφερε τὴν ἐπικριτικὴ του στάση πρὸς τοὺς παπικοὺς σὲ ὁμιλία του στὸ Ρωμαιοκαθολικὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Georgetown τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1997.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Βαρθολομαῖος ἀναφέρθηκε στὸν διάλογο τοῦ Κυρίου πρὸς τὴ Σαμαρείτιδα καὶ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ

πρὸς τοὺς Μωαμεθανούς, ὡς ἀπτὰ παραδείγματα τοῦ διαλόγου ἀγάπης, τὸν ὁποῖον καὶ σήμερον διεξάγει ἡ Ἐκκλησία «ἀνευ οἰασδήποτε ἐκπτώσεως ἢ παραχαράξεως τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως», ὅπως κατὰ λέξιν εἶπε. Ὡς συνήγορος τῶν ἀτερμόνων διαλόγων χρησιμοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Πατριάρχην καὶ ὁ Ὅσιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος, ὁ ὁποῖος συνιστᾷ «πρὸς τοὺς μαθεῖν βουλομένους τὴν ἀλήθειαν, τὸ καλὸν ποιοῦντες ἕως αἰῶνος μὴ ἐκκακῶμεν»⁵. Ἡ ρῆσις αὐτὴ ἐφάνη τόσο πρόσφορη πρὸς ὑποστήριξιν τῶν διαλόγων «εἰς τὸν αἰῶνα», ὥστε χρησιμοποιήθηκε ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ γιὰ δευτέρην φοράν στὴ συνέχεια τοῦ λόγου του.

Ἐν κατακλειδί ὁ κ. Βαρθολομαῖος ἐπεσήμανε τὴν ὠφέλεια ποῦ ἐνδεχομένως προκύπτει, ὅταν τὰ πορίσματα τῶν συζητήσεων τοῦ διαλόγου μελετῶνται ἀπὸ χιλιάδες ἢ ἑκατομμύρια ἑτεροδόξους καὶ τοὺς πληροφοροῦν περὶ τῆς Ὁρθοδοξίας· ὑπενθύμισε τὸ περιστατικὸ ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ, κατὰ τὸ ὁποῖο ὁ ἀπαξιωτικὸς τρόπος συμπεριφορᾶς ἑνὸς νέου Μοναχοῦ πρὸς ἕνα εἰδωλόλατρη ἱερέα εἶχε ἀρνητικὰ συνέπειες, ἐνῶ ὁ καλὸς τρόπος τοῦ Γέροντος Μοναχοῦ, στὴ συνέχεια τῆς διηγήσεως, προσείλκυσε τὸν εἰδωλόλατρη στὴν Ἐκκλησία.

Τέλος, στὴν καταληκτικὴ ἀποστροφή τοῦ λόγου του ὁ Πατριάρχης, μεριμνώντας μήπως δὲν κατανοηθῆ τὸ γιατί ἐτόνισε τὴν ὑπακοὴν εἰδικῶς στὴ Μεγίστη Λαύρα, ὑπογράμμισε -ἐν μέρει ἐκτὸς κειμένου- τὸ κύρος τῆς θέσεως τῆς Λαύρας, ἔνεκα τοῦ ὁποῖου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παρασύρεται αὐτὴ ἀπὸ Μονὰς μικροτέρου κύρους, καὶ ὀνομαστικῶς ὑπὸ τῆς «σχισματικῆς Ἐσφιγμένου», οὔτε νὰ καθίσταται οὐραγὸς σὲ ἐνέργειες διασπαστικῆς τῆς ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ἐνότητος μεταξὺ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ Ἁγίου Ὁρους· ὑπενθύμισε ὅτι εἶναι ἔργο τῶν πονηρῶν πνευμάτων οἱ κακοὶ λογισμοὶ καὶ οἱ κακὲς πράξεις, καὶ παραθέτοντας χωρὶς τῆς Β' Πρὸς Κορινθίους (10,3-6), ὅπου γίνεται λόγος περὶ τιμωρίας τῆς ἀνυπακοῆς, κατέληξε μὲ τὸν ἐπίλογο τῆς Ἐπιστολῆς Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, περὶ τῆς ἀξίας τῆς

5. Κλίμαξ, Λόγος ΚΣΤ'- β', Περὶ διακρίσεως 11, ἐκδ. Ἰ.Μ. τοῦ Παρακλήτου, Ὠρωπὸς Ἀττικῆς, 1994[6], σελ. 309έ. Βλ. καὶ PG 88, 1060D.

μεταστροφῆς «ἀμαρτωλοῦ ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ», ἡ ὁποία μεταστροφή «σώζει ψυχὴν ἐκ θανάτου καὶ καλύπτει πλῆθος ἀμαρτιῶν» (5,19-20).

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Βαρθολομαῖος, ἀφοῦ ἀρνήθηκε ὅτι προωθεῖ ἀπροϋπόθετη «ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν»^(sic) καὶ ὅτι παραβλέπει τίς διαφορὲς ποὺ ἐμποδίζουν τὴν ἔνωση, ὑπενθύμισε τίς γνωστὲς φράσεις, οἱ ὁποῖες πάντοτε χρησιμοποιοῦνται παρερμηνευόμενες ὑπὸ τῶν Οἰκουμενιστῶν, δηλαδή τὴν αἴτηση «ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως», ἀπὸ τῆς Θεῆς Λειτουργίας, καὶ τὸ «ἵνα πάντες ἐν ᾧσιν», ἀπὸ τὴν ἀρχιερατικὴ προσευχὴ τοῦ Κυρίου στὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον. Τόνισε ἀκόμη ὅτι, παρὰ τὴν ἐνδεχόμενη παρουσία κακοπροαιρέτων συνομιλητῶν, δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐλκυσθοῦν πρὸς τὴν ἀλήθεια οἱ καλοπροαίρετοι, μέσω τῆς ἀναγνώσεως τῶν κειμένων ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὸ διάλογο. Πολὺ σημαντικὴ, ἀλλὰ διαφορούμενη, ὑπῆρξε ἡ διαβεβαίωση τοῦ Πατριάρχου ὅτι ἀπαραίτητη προϋπόθεση γὰρ τὴν ἔνωση εἶναι ἡ ταυτότητα τῆς Πίστεως.

Γ. Γιατὶ ἡ πατριαρχικὴ ὁμιλία ἀφίσταται τῆς πραγματικότητος καὶ τῆς ἀληθείας

Ἡ ὁμιλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου θὰ μπορούσε νὰ φαίνεται πληρεστάτη καὶ ὀρθοδοξωτάτη σὲ ὅποιον δὲν γνωρίζει τὰ συμβαίνοντα στὸν διαχριστιανικὸ ἢ διαθρησκευτικὸ διάλογο ἢ τίς ἐκκλησιολογικὲς λεπτομέρειες, ποὺ περιβάλλουν τὸ θέμα τῆς ἐμφανίσεως μιᾶς αἰρέσεως. Δυστυχῶς, ἡ πραγματικότης δὲν ἐπιτρέπει τὴν πολυτέλεια νὰ εἴμεθα ἀφελεῖς· πλὴν τούτου, ἡ ἔντυπη καὶ ἠλεκτρονικὴ γραμματεία ποὺ ἀκολούθησε τὴν «Ὁμολογία Πίστεως κατὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ» (τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 2009) ἐπιλύει ἐπαρκῶς τόσο τὸ ψευδὲς δίλημμα τῶν οἰκουμενιστῶν προεστώτων «τυφλὴ ὑπακοὴ καὶ ἐμπιστοσύνη ἢ ... θάνατος (πνευματικὸς καὶ ἐκκλησιαστικὸς)», ὅσο καὶ ἄλλες συναφεῖς πτυχές.

Τὸ περιεχόμενο τῆς πατριαρχικῆς ὁμιλίας θὰ κριθῆ ἐν συνεχείᾳ

βάσει μόνης τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως πάντως, καὶ μόνη ἡ φράση τοῦ Πατριάρχου περὶ «*ένώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν*» (!) εἶναι ἐνδεικτικὴ ἐκκλησιολογικῆς παρεκκλίσεως καὶ ἐπιβεβαιώνει τὴν ἀνησυχία μας. Διότι ὁ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, δηλ. ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, εἶναι πάντοτε ἐνωμένες, ὡς Σῶμα Χριστοῦ (διότι «*ὁ Χριστὸς οὐ μεμέρισται*», ἀφοῦ μάλιστα «*πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτὴν ἐρημοῦται καὶ οὐ σταθῆσεται*»⁶): ὅσες κοινότητες χρῆζον ἐνώσεως μὲ τὴν Ἀλήθεια, ἀπλῶς δὲν εἶναι Ἐκκλησίες, ἀλλ' αἰρέσεις, ἂν βέβαια ἐκκλησιολογοῦμε ὀρθοδόξως καὶ ὄχι προτεσταντικῶς.

Γ.1. Περὶ ἀδιακρίτου ὑπακοῆς

Σὲ ὅσα ὀρθῶς, ἀλλὰ ἐλλιπῶς, ἐπεσήμανε περὶ τῆς ἀδιακρίτου ὑπακοῆς τῶν Μοναχῶν ὁ λόγος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὑπάρχει καὶ μία ἀπαραίτητη προϋπόθεση ποὺ δὲν ἀναφέρθηκε: ἡ ὀρθότητα τῆς Πίστεως. Ὅταν ὁ Ἡγούμενος ἢ ὁ Ποιμὴν τῆς Ἐκκλησίας δὲν ὀρθοτομεῖ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, ὁ Μοναχὸς ἢ ὁ ἀπλὸς πιστὸς ὄχι ἀπλῶς δικαιούται, ἀλλ' ἐπιβάλλεται νὰ ἀντιταχθῆ, ὑποστηρίζοντας τὴν ἀλήθεια.

Ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος καταθέτει χαρακτηριστικῶς στὴν πνευματικὴ του διαθήκη: «*Πραγματικά, σὲ θέματα ποὺ δὲν σημειώνεται παράβασις ἐντολῆς Θεοῦ ἢ ἀποστολικῶν Κανόνων καὶ διατάξεων, εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ὑπακούετε καθ' ὅλα καὶ ὀφείλετε νὰ πείθεσθε σ' αὐτὸν [στὸν Ἡγούμενο], ὡς στὸν Κύριο. Σὲ ὅσα ὁμως κινδυνεύουν τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ καὶ οἱ νόμοι τῆς Ἐκκλησίας του, ὄχι μόνο σ' αὐτὸν δὲν πρέπει νὰ πείθεσθε, ὅταν παραινῆ καὶ σᾶς διατάσῃ, ἀλλ' οὔτε σὲ ἄγγελο ποὺ μόλις ἦλθε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ εὐαγγελίζεται σὲ σᾶς διαφορετικὰ ἀπ' ὅ,τι εὐαγγελίσθησαν οἱ αὐτόπτες τοῦ Λόγου*»⁷.

6. Πρβλ. Α' Κορ. 1,13 καὶ Ματθ. 12, 25

7. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΗΤΑ ΣΤΗΘΑΤΟΥ, *Βίος τοῦ Συμεῶν 66*, ὑπὸ Π. Χρήστου ἐν Ε.Π.Ε. Φιλοκαλία τῶν Νηπτικῶν καὶ Ἀσκητικῶν **19Α**, Πατερικαὶ Ἐκδόσεις Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, Θεσσαλονίκη, σελ. 146 «*ἐν ὅσοις γὰρ οὐκ ἔστι παράβασις Θεοῦ ἐντολῆς ἢ ἀ-*

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος -λόγια τοῦ ὁποίου ὁ κ. Βαρθολομαῖος χρησιμοποίησε πρὸς ὑποστήριξη ἑαυτοῦ - τὴν ἴδια ἀνυπακοή μᾶς συνιστᾷ: «Δὲν συναντᾷς σὲ ὅποιον συνδέεται μὲ αὐτὴν [μὲ τὴν ὑπακοήν] μῖσος οὔτε κάποια μορφή ἀντιλογίας οὔτε καμμία ὁσμὴ ἀπειθαρχίας, ἐκτὸς ἂν τυχὸν πρόκειται γιὰ θέματα Πίστεως»⁸.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντηση τοῦ Μοναχισμοῦ - κωνσταντινουπολιτικοῦ καὶ μὴ - στὸ θέμα τῆς ἀδιακρίτου ὑπακοῆς, πὺν προέβαλε μονομερῶς καὶ ἐπιλεκτικῶς ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Ὑπάρχει, ὄντως, κακὴ ὑπακοή καὶ ἀγία ἀνυπακοή, ὅπως μὲ πατερικὲς μαρτυρίες κατοχυρώνει ὁ π. Θεόδωρος Ζήσης, Ὁμότιμος Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, σὲ σχετικὸ ἔργο του⁹.

Ἀκόμη καὶ ἡ ὑπακοή, κατὰ τὴ γραφικὴ ρήση πὺν ἐπρότεινε ὁ κ. Βαρθολομαῖος, «πειθεσθε τᾶς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ ὑπέικετε», δὲν εἶναι ἀπροϋπόθετη· προϋποθέτει κι αὐτὴ, στὴ συνάφειά της, ὅτι οἱ Ποιμένες «ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν» (Εβρ. 13,17) καὶ ὅτι - καθὼς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος σημειώνει ἄλλοῦ - εἶναι ἄξιοι νὰ μιμηθοῦμε ἐμεῖς τὴν πίστη τους, «ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς» τους (Εβρ. 13, 7). Δυστυχῶς, **μόνον στὴν περιφρόνηση τῶν θείων Κανόνων καὶ τῶν ἱερῶν Δογμάτων θὰ ὀδηγηθοῦμε, ἐὰν μιμηθοῦμε τοὺς σημερινοὺς Προκαθημένους καὶ Προεστῶτες, ἐκτὸς ἐλαχίστων περιπτώσεων.** Ὡστόσο, περὶ τῶν ἱερῶν Κανόνων τὸ ἀληθὲς συνοδικὸ φρόνημα διετύπωσε, ὅτι εἶναι ἴσου κύρους καὶ τιμῆς μὲ τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλια καὶ τὴν Ἁγία Γραφή, ὅπως διετύπωσαν μὲ

ποστολικῶν κανόνων καὶ διατάξεων, ἐν πᾶσιν ἀνάγκη πᾶσα ὑπακούειν αὐτῶ ὀφείλετε καὶ ὡς τῶ Κυρίῳ πείθεσθαι· ἐν ὅσοις δὲ κινδυνεύει τὸ τοῦ Χριστοῦ εὐαγγέλιον καὶ οἱ νόμοι τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ, οὐ μόνον οὐ δεῖ πείθεσθαι τούτῳ παραινοῦντι ὑμῖν καὶ διατασσομένῳ, ἀλλ' οὐδὲ ἀγγέλω ἄρτι ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ὑμῖν εὐαγγελιζομένῳ, παρ' ὃ οἱ αὐτόπται τοῦ Λόγου εὐηγγελίσαντο».

8. Κλίμαξ, Λόγος ΚΕ', Περὶ ταπεινοφροσύνης 9, ἐκδ. Ἰ.Μ. τοῦ Παρακλήτου, Ὠρωπὸς Ἀττικῆς, 1994[6], σελ. 268 «Οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ταύτης συναφείᾳ μῖσους ἐμφάνεια, οὐκ ἀντιλογίας εἶδος, οὐκ ἀπειθείας ὁσμὴ, εἰ μὴ πὺν περὶ πίστεως ὁ λόγος».

9. Πρωτοπρεσβυτεροῦ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΗΣΗ, Κακὴ ὑπακοή καὶ ἀγία ἀνυπακοή, Θεσσαλονίκη 2006.

όμοφωνία - μεταξύ πολλῶν ἄλλων μαρτυριῶν - οἱ Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς στὰ 1716/ 1725¹⁰. Δυστυχῶς, ὁ κ. Βαρθολομαῖος, ἀκολουθῶν τὶς καινοφανεῖς ἀπόψεις ποὺ διατύπωσε περὶ τῶν ἱερῶν Κανόνων στὴ διδακτορικὴ του διατριβή¹¹, καταπατᾶ καὶ τοὺς ἰ. Κανόνες καὶ τὴν

10. Αποκρίσεις τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τοὺς Ἀγγλικανοὺς Ἀνωμότας (1716/1725), Ἀπόκρισις α' [τῶν δευτέρων], ἐν Πρωτοπρεσβυτεροῦ ΙΩ. ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, Δογματικὴ καὶ Συμβολικὴ Θεολογία τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τόμ. Β', ἐκδ. Πουρναροῦ, Θεσσαλονίκη 2009[4], σελ. 413έ. «Ὁὐ γὰρ ἀνεχόμεθα τὰ καλῶς καὶ δικαίως καὶ ὡς ἔδοξε τῷ ἁγίῳ Πνεύματι διορισθέντα καὶ νομοθετηθέντα καὶ κανονισθέντα ὑπὸ πνευματοφόρων καὶ ἁγίων ἀνδρῶν συνοδικῶς καὶ συμψήφως ἢ ἀθετῆσαι ἢ ἀλλοιωῶσαι ἢ ἀποβάλλεσθαι, καὶ ἕτερα ἀντινομοθετῆσαι γεννήματα τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ οὐ κατ' ἐπίπνοιαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ ταῦτα μὴ ταῖς θείαις Γραφαῖς ἀντικείμενα ὄντα, μᾶλλον δὲ καὶ συνάδοντα. Τοὺς γὰρ τῶν προγεγενημένων ἱερῶν καὶ ἁγίων ἐπτὰ Συνόδων καὶ τῶν τοπικῶν, τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ δηλονότι συγκεκροτημένων (ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Ἀποστόλων μέχρι τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐβασίλευσεν ἐν Κων/λει Βασίλειος ὁ Πορφυρογέννητος), θεσμοὺς καὶ κανόνας, ὡς αὐτὰ τὰ ἅγια εὐαγγέλια δεχόμεθα [...] Εἰ δὲ τίς ποτε συγκατάβασις καὶ οἰκονομία ἐγένετο, ἴσως ἐν ὅσοις τρόπῳ συμβουλῆς περὶ ἤθη καὶ τάξεις καὶ συνηθείας μακρὰς ὠκονομήθη, ἀλλ' οὐκ ἐν ὅσοις περὶ πίστεως καὶ δογμάτων ὁ λόγος».

11. Αρχιμ. ΒΑΡΘ. ΑΡΧΟΝΤΩΝΗ, Περὶ τὴν κωδικοποίησιν τῶν ἰ. Κανόνων καὶ τῶν κανονικῶν διατάξεων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, Ἀνάλεκτα Βλατάδων 6, ἐκδ. Πατριαρχικὸν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν, Θεσσαλονίκη 1970, σελ. 27.370. «Οἱ φρονῶντες ὅτι οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τε τὴν οὐσίαν καὶ τὴν μορφήν αὐτῶν εἶναι ἀμετάβλητοι καὶ ἀναλλοιώτοι εἰς τοὺς αἰῶνας, ἄγονται συνήθως εἰς τὴν τοιαύτην ἀντίληψιν ὀρμώμενοι ἐκ λελανθασμένης βάσεως [...] Ἐκ τῶν κανόνων παραμένει ἀναλλοιώτος ἡ ἰδέα, ὁ πυρῆν, τὸ πνεῦμα· αἱ ἐξωτερικαὶ ἱστορικαὶ μορφαὶ αὐτῶν ὑπόκεινται εἰς μεταβολὴν καὶ διαρρυθμίσιν συμφώνως πρὸς τὰς νεωτέρας ἀνάγκας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς». «Δέν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῶν σήμερον καὶ πρέπει νὰ τροποποιηθῶν αἱ διατάξεις αἱ κανονίζουσαι τὰς σχέσεις τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν πρὸς τοὺς ἕτεροδόξους καὶ ἕτεροθρήσκους. Δέν δύναται ἡ Ἐκκλησία νὰ ἔχη διατάξεις ἀπαγορευούσας τὴν εἴσοδον εἰς τοοὺς ναοὺς τῶν ἕτεροδόξων καὶ τὴν μετ' αὐτῶν συμπροσευχὴν, καθ' ἣν στιγμὴν αὕτη διὰ τῶν ἐκπροσώπων αὐτῆς προσεύχεται ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτῶν διὰ τὴν τελικὴν ἔνωσιν ἐν τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ἐλπίδι. Περισσότερα ἀγάπη πρέπει νὰ "ἀρδεύσει" πολλὰς κανονικὰς διατάξεις πρὸς "ζωογονίαν". Ἐπιβάλλεται τροποποιήσις ὀρισμένων διατάξεων ἐπὶ τό φιλανθρωπότερον καὶ ρεαλιστικώτερον. Ἡ Ἐκκλησία δέν δύναται καὶ δέν πρέπει νὰ ζῆ ἐκτός τόπου καὶ χρόνου». Ἀντίθετες ἀπόψεις, βασιζόμενες στὴ διαχρονικὴ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας, καὶ

Ὁρθόδοξη Πίστη, ὅπως φαίνεται σταθεῶς στὶς συμπροσευχές καὶ στὰ κείμενα τοῦ διαλόγου. Πῶς μποροῦν νὰ ἀπαιτοῦν ὑπακοὴ ἀπὸ τοὺς ἄλλους αὐτοὶ ποὺ πρῶτοι τὴν ἀθετοῦν ἔναντι τῆς Κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας; «Ὅς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις;»¹²

Γ.2. Περὶ ὁμονοίας καὶ εἰρήνης

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐτόνισεν ἐπίσης τὴ σημασία τῆς ὁμονοίας καὶ τῆς εἰρήνης σὲ μιὰ μοναστικὴ ἀδελφότητα. Δὲν κατανοοῦμε πόθεν ἀφορμώμενος ἢ παρακινούμενος ἔκανε εἰδικῶς στὴν εἰρηνεύουσα Ἱερὰ Μονὴ Μεγίστης Λαύρας αὐτὴ τὴν ἐπισήμανση. Ἐπειδὴ ὑπάρχουν ἐκεῖ Μοναχοί, οἱ ὁποῖοι, ὑπακούοντες στὰ κελεύσματα τῶν Ἁγίων, ἐκφράζουν τὴ δυσαρέσκειά τους γιὰ τὶς ἐκπτώσεις ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη, ἐνῶ κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ διαγωγή τους εἶναι ἐντὸς τῆς πρεπούσης μοναχικῆς διαγωγῆς καὶ ὑπακοῆς; Τὸ ἀπ' αἰῶνος ὅμως φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὅτι διαταράσσεται τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης καὶ ὁμονοίας εἶναι οἱ εἰσηγηταὶ «*καινῶν δαιμονίων*», καὶ ὄχι οἱ ὑπεραμυνόμενοι τῆς Παραδόσεως, καθὼς διατυπώνει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος· «*Παραγγέλλομεν δ' ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβον παρ' ἡμῶν*»¹³ καὶ «*Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο*

κατ' ἐξοχὴν στὶς ἀποφάσεις Οἰκουμενικῶν Συνόδων (τῆς Πενθέκτης ἐν Τρούλλῳ καὶ τῆς Ζ'), βλ. ἐν ΠΑΝ. Ι. ΜΠΟΥΓΜΗ, *Κανονικὸν Δίκαιον*, ἐκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2002[3]. Βλ. ἐπίσης τὴν ἐξαίρετη μελέτη τοῦ π. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΓΚΟΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, *Ἡ Συμπροσευχὴ μὲ τοὺς Αἰρετικούς. Προσεγγίζοντας τὴν κανονικὴν πράξη τῆς Ἐκκλησίας*, ἐκδ. «Θεοδρομία», Θεσσαλονίκη 2009, ὅπου κυριολεκτικῶς κατεδαφίζονται τὰ ὑπὲρ τῶν συμπροσευχῶν ἐπιχειρήματα τῶν Οἰκουμενιστῶν καὶ οἱ ὑπὲρ τοῦ μεταβλητοῦ τῶν Ἱερῶν Κανόνων θέσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ ἄλλων μεταγαλοσχημῶν Οἰκουμενιστῶν, ζώντων καὶ τεθνεώτων.

12. Ρωμ. 2, 23

13. Β' Θεσσαλονικεῖς 3, 6

φρονήσετε· ὁ δὲ ταρασσῶν ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις ἐὰν ᾗ»¹⁴.

Ὁ Ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης λέγει ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς ταιριαστὰ γιὰ τὸ ποιοῖ εἶναι πράγματι οἱ ταραξίεις τῆς Ἐκκλησίας: ««Δὲν εἴμαστε ἀποσχιστές, θαυμαστέ, τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ (ποτέ νὰ μὴ τὸ πάθουμε αὐτό!) [...] **Τὸ νὰ ταραξίει καὶ νὰ ἀποσχίζεται κανεὶς ἀπὸ Αὐτὴν [τὴν Ἐκκλησία], ἢ ὁποῖα ἀληθῶς δὲν ἔχει καμμία κηλίδα ἢ ρυτίδα ὅσον ἀφορᾷ στὴν Πίστη καὶ τοὺς ὀρισμοὺς τῶν Κανόνων ἀπ' ἀρχῆς τοῦ αἰῶνος καὶ μέχρι τώρα, ἀνήκει σὲ ἐκείνους, πὺ ἢ πίστη τους ἔχει μέσα κάτι διάστροφο καὶ ἢ ζωὴ τους εἶναι σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς Κανόνες καὶ τοὺς Θεσμούς [...]** Γι' αὐτὸ γνώριζε ὅτι δὲν εἶναι σχίσμα τῆς Ἐκκλησίας [ὁ ζῆλος μας] ἀλλ' ἐπικράτηση τῆς ἀληθείας καὶ ὑπεράσπιση τῶν θείων νόμων· τὸ ἀντίθετο, ὅπως ἤδη εἶπε καὶ ἢ τιμιότητά σου, εἶναι διάσπαση τῆς ἀληθείας καὶ ἢ παράλυση τῶν Κανόνων»¹⁵.

Ὅμως καὶ ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης, ἐπίσης χρησιμοποιηθεὶς ὡς μάρτυς ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου, πλὴν τῶν παραινήσεων περὶ ὑπακοῆς, εἶναι σαφῆς καὶ περὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἐνότητος τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διακατέχει μίαν Μοναστικὴν Ἀδελφότητα, λέγων ὅτι προϋπόθεση βασικὴ αὐτῆς τῆς ἐνότητος εἶναι ἢ ὁμοφωνία τῆς Πίστεως· ἀφοῦ δηλαδὴ ὁ Ἅγιος τονίσει ἐμφαντικῶς ὅτι δὲν πρέπει νὰ κάνουν οἱ Λαυρεῶτες Μοναχοὶ διάκριση μεταξὺ ἐαυτῶν καὶ τῶν ἐπηλύδων Μοναχῶν ὡς «ξενοκούρων», διευκρινίζει ὅτι πρὸς τοῦτο προϋποτίθεται ἢ ταυτότητα τῆς Πίστεως. Ἔτσι, ἢ διαφορὰ τῶν Μοναχῶν ἔγκειται ὄχι στὶς Μονές, ἀλλὰ στὴν ἀρετὴ: «Ἄλλοφύλου γὰρ μὴ τυγχάνοντος [τοῦ Μοναχοῦ], **μὴ ἑτεροδόξου, [...]** τοῦ δόγματος ἀμφοτέρων ὑγιοῦς ὄντος

14. Γαλ. 5, 10

15. ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ, Ἐπιστολὴ (28) Βασιλείῳ Μονάζοντι, PG 99, 997 C.D καὶ 1001C.D· «Οὐκ ἐσμὲν ἀποσχισταί, ὧ θαυμάσιε, τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας [...] Τὸ δὲ ταραττεῖν καὶ ἀποσχίζειν ἀπ' αὐτῆς, τῆς μηδεμίαν ἐχούσης ἀληθῶς κηλίδα ἢ ρυτίδα κατὰ τε τὸν τῆς πίστεως λόγον, καὶ τὸν τῶν κανόνων ὄρον, ἀπ' ἀρχῆς αἰῶνος μέχρι καὶ τοῦ δεῦρο, ἐκείνων ἐστίν, ὧν ἢ πίστις τὸ ἐνδιάστροφον ἔχει, καὶ ὁ βίος τὸ ἀκανόνιστον καὶ ἄθεσμον [...] Διὸ ἴσθι μὴ εἶναι σχίσμα τῆς Ἐκκλησίας· ἀλλ' ἀληθείας ἐπικράτησιν καὶ τῶν θείων νόμων ἐκδίκησιν· ἕτερον δέ, ὡς ἔφθη εἰποῦσα ἢ τιμιότης σου, τῆς ἀληθείας ῥῆξις καὶ τῶν κανόνων ἢ παράλυσις».

[...], τί διενήνοχεν οὗτος ἐκείνου, ὅσον κατὰ τὴν ἐν τόπῳ τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ σχήματος ἀνάληψιν; [...] εἰ γὰρ ἐνὸς Χριστοῦ ἐσμεν ἅπαντες, ὡσπερ οὖν καὶ ἐσμεν τῇ αὐτοῦ χάριτι, καὶ μητὸς μιᾶς, τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, τῆς τε πίστεως τῆς αὐτῆς καὶ ἐνὸς ἐπαγγέλματος, μὴ ἔριδες ἔστωσαν ἐν ὑμῖν μηδὲ καλῆσθω ὁ μὲν ξένος, ὁ δὲ οἰκειότατος, μόνῃ δὲ ἡ ἀρετὴ προτιμητέα»¹⁶. Συνεπῶς, ὁ Ὅσιος Ἀθανάσιος γνωρίζει τὴν ἐκ τῆς ἱεραῆς Παραδόσεως σταθερὴ ἐκκλησιολογικὴ θέση, ὅτι ἀπαιτεῖται πρὸς τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ὁμονοίας ἢ διαπίστωση καὶ βεβαιότητα περὶ τῆς Ὁρθοδοξίας τῆς Ἀδελφότητος καὶ τοῦ Προεστῶτος, πρᾶγμα καθαρῶτατα διευκρινισμένο καὶ μάλιστα στὸ Μοναχισμό τῆς Βασιλευούσης ΚΠόλεως.

Γ.3. Περὶ ἐπικρίσεως τῶν Προεστῶτων

Τὸ ὅτι ἡ κατάκριση εἶναι ἀμάρτημα φοβερό, μᾶς τὸ παραδίδει ὅλη ἡ ἐκκλησιαστικὴ Παράδοση. Ὅμως, ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ εἶναι μεσότης καὶ πορεύεται ἐν λεπτῆς ἰσορροπίαις, ὑπάρχουν ἐξαιρέσεις στὴ γενικὴ ἀρετὴ τῆς ἀποφυγῆς τῆς κατακρίσεως· ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος λέγει ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ κρίση κατὰ τοῦ Προεστῶτος (ἐννοεῖται ἄνευ ἐμπαθείας) γιὰ θέματα Πίστεως, παρὰ τὸ ὅτι ἀπαγορεύεται γιὰ θέματα ἠθους· «Πῶς λοιπὸν ὁ Παῦλος λέγει “Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέκτετε;” Διότι, ἀφοῦ πρὶν πάντων εἶπε “τῶν ὁποίων βλέποντες τὴν ἔκβαση τῆς ζωῆς, μιμεῖσθε τὴν πίστη τους”, τότε εἶπε “Πειθαρχεῖτε στοὺς ἡγουμένους σας καὶ ὑπακούετε”. Τί γίνεται λοιπὸν, λέγει, ὅταν εἶναι πονηρὸς καὶ δὲν πειθαρχοῦμε; **Πονηρός, πῶς τὸ ἐννοεῖς; Ἄν ἐξ αἰτίας τῆς πίστεως, ἀπόφυγε καὶ παράτησέ τον, ὅχι μόνον ἂν εἶναι ἄνθρωπος, ἀλλὰ κι ἂν εἶναι ἄγγελος ποὺ κατέρχεται ἐξ οὐρανοῦ**¹⁷... Ἀλλὰ ὅταν εἶναι στὴν πίστη [πονηρός] οὔτε εἶναι φανερὸ σὲ

16. Τυπικὸν ἤτοι κανονικὸν τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ 13, ἐν Μοναχοῦ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΜΠΙΛΑΛΗ, Ὅσιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης, τόμ. Β' (Τὰ εὐρισκόμενα κείμενα), ἐκδ. Παρουσία, Ἅγιον Ὄρος 2000, σελ. 122έ.126

17. Γαλ. 1, 8

όλους, κι ό πονηρός δέν θα σταματήσει νά διδάσκει. Διότι καί τό “Μή κρίνετε, ίνα μή κριθήτε” εἶναι γιά τόν βίο καί ὄχι γιά τήν πίστη»¹⁸.

Ο Ἅγιος Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης, γράφοντας κατά τῆς ἐπικρίσεως, καί δὴ τῶν Ποιμένων, σημειώνει τήν ἐξαίρεση τῶν περὶ Πίστεως Θεμάτων¹⁹, γράφοντας: «Ἄλλος εἶναι ὁ γνώστης καί ἐξεταστής τῶν κρυπτῶν. Νά ἔχεις ἐπίγνωση τοῦ ἑαυτοῦ σου, ὅτι ὁ καθένας εἶναι ἀνώτερός σου καί παραχώρησε τήν κρίση στόν δίκαιο Κριτῆ· πρέπει πάντως ὁ Ἱερεὺς νά μὴ σφάλλει στὰ δόγματα περὶ τοῦ Θεοῦ· ὅμως γιά τὰ ὑπολοιπα δέν εἶσαι σὺ δικαστής»²⁰. Ο Ἅγιος Μελέτιος ὁ Γαλησιώτης, ἐπίσης, ὁ ὁποῖος στό σύγγραμμά του Ἀλφαβηταλφάβητος περιέλαβε ὅλη τήν ἐκκλησιαστική διδασκαλία, γράφει τὰ ἐξῆς περὶ τῆς ἐπικρίσεως τῶν δογματικῶν σφαλμάτων τῶν Κληρικῶν: «Ἄλλ' ὅμως, φίλε μου, τοὺς ἱερεῖς, ἀκόμη κι ἂν τοὺς βλέπεις σὲ κάτι ἄλλο νά ἀνομοῦν, σὲ αἵρεση ὅμως ὄχι, προσκύνα τους καί τίμα τους, ὡς τοῦ Χριστοῦ ὑπηρέτες, ὥστε ἐκεῖνοι κατευνάζοντας γιά χάρη σου τὸν Πλάστη, νά τὸν εὐρί-

18. ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, Ὁμιλία εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους 34, 1, PG 63, 231.232: «Πῶς οὖν ὁ Παῦλός φησι Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπέικετε; Ἀνωτέρω εἰπών, Ὡν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμῆσθε τὴν πίστιν, τότε εἶπε, Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπέικετε. Τί οὖν, φησίν, ὅταν πονηρός ἦ, καὶ μὴ πειθώμεθα; Πονηρός, πῶς λέγεις; Εἰ μὲν πίστεως ἕνεκεν, φεῦγε αὐτὸν καὶ παραίτησαι, μὴ μόνον ἐὰν ἄνθρωπος ἦ, ἀλλὰ καὶ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ κατιῶν· εἰ δὲ βίου ἕνεκεν, μὴ περιεργάζου [...] Πίστεως δὲ ἕνεκεν, οὔτε δῆλόν ἐστιν ἅπασιν, ὅτε πονηρός οὐ παραιτήσεται διδάσκειν· ἐπεὶ καὶ τό, Μὴ κρίνετε ἵνα μὴ κριθήτε, περὶ βίου ἐστίν, οὐ περὶ πίστεως».

19. Πρὸς ἄρση παρεξηγήσεων, σημειωτέον ὅτι καὶ οἱ ἠθικὲς παρεκτροπές, ὅταν γίνονται ἔθος δικαιολογούμενο καὶ διατυμπανιζόμενο, καθίστανται ἐπίσης αἵρεση καὶ δὲν πρέπει νά ἀπολαύουν σιωπῆς καὶ ἀκατακρισίας, ἀλλὰ καταδίκης. Τονίζεται πάντως ὑπὸ τῶν Πατέρων ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ προσοχή στὴν ἐκφορὰ κρίσεων περὶ τὰ δογματικά, λόγῳ ἐνδεχομένης δογματικῆς ἀγνοίας τῶν ἀπλουστέρων.

20. ΑΓΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΣΙΝΑΪΤΟΥ, Λόγος περὶ τῆς ἀγίας Συνάξεως καὶ περὶ τοῦ μὴ κρίνειν καὶ μνησικακεῖν, PG 89, 848A.B: «Ἄλλος ἐστίν ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης καὶ ἐξεταστής. Ἐπίγνωθι σαυτόν, ὅτι σοῦ πᾶς ὑψηλότερος, καὶ παραχώρησον τῷ δικαίῳ κριτῇ τὴν κρίσιν ἔστω δὲ ὁ ἱερεὺς εἰς τὰ περὶ Θεοῦ μὴ σφαλλόμενος δόγματα· τῶν δὲ λοιπῶν οὐκ εἶ σὺ δικαστής».

σκουν πρόθυμο στις δικές τους ίκεσίες»²¹.

Γ.4. Περί τοῦ παραδείγματος τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἁγίων, διαλεγόμενων

Ὁ διάλογος τοῦ Κυρίου μὲ τὴ Σαμαρείτιδα εἶναι πλήρης εὐλικρινείας, εἶναι δὲ ἐπίσης ἐλεγκτικός, δύο χαρακτηριστικὰ ποὺ δὲν συναντοῦμε στοὺς σημερινούς οἰκουμενικούς διαλόγους, οἱ ὅποιοι οὔτε εὐλικρινεῖς οὔτε ἐλεγκτικοὶ εἶναι, ἀλλὰ ὑποκριτικοὶ καὶ ἀνθρωπάρεσκοι. Διὰ τοῦτο εἶναι παντελῶς ἀτυχῆς ἡ ἐπίκληση τοῦ περιστατικοῦ ἀπὸ τὸν συντάκτη τῆς πατριαρχικῆς ὁμιλίας. Ὁ Κύριος ὄχι μόνον κατέρριψε τὶς ἀπόψεις τῆς Σαμαρείτιδος περὶ τῆς λατρευτικῆς ἀξίας τοῦ ὄρους Γαριζείν, σημειώνοντας ὅτι ἡ σωτηρία προέρχεται ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ ἤλεγξε καὶ τὴν ἴδια γιὰ τὴν παράνομη ζωὴ της²². Ἐκτὸς τούτου, οὔτε ὁ Κύριος, ἀλλ' οὔτε καὶ οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι ὁμιλοῦντες ἔδειξαν ποτὲ σημεῖα ἀνθρωπαρεσκείας, ἀλλ' ὁ μὲν Κύριος διεκήρυξε στοὺς ἴσως ἐνοχλουμένους ἀπὸ τὸ κήρυγμά του, «μήτι καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;»²³, ὁ δὲ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος, καθὼς καταδεικνύει καὶ ἡ γεμάτη διωγμούς ζωὴ του, διεκήρυττεν· «οὐ γὰρ ἐσμεν ὡς οἱ πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εὐλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ κατενώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν» καὶ «λα-

21. ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΤΟΥ ΓΑΛΗΣΙΩΤΟΥ, *Ἀλφαβηταλφάβητος ροβ'* (Περί τῶν ἱερέων), στ. 7-33 ἐν Ἀρχιμ. ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ, *Μελέτιος ὁ Γαλησιώτης (1230-1307)*, Ἀθήναι 1978, σελ. 475:

«Πλὴν ἀλλὰ σὺ τοὺς ἱερεῖς, ὦ φίλε, κὰν καὶ βλέπης
χωρὶς τινος αἰρέσεως ἐτέρως ἀνομοῦντας,
ὡς ὑπηρέτας τοῦ Χριστοῦ καὶ τίμα καὶ προσκύνει,
ἴν' ὑπὲρ σοῦ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνοι δυσωποῦντες
ἐπήκοον εὐρίσκωσι ταῖς τούτων ἰκεσίαις».

22. *Ἰω.* 4, 17.18.22

23. *Ἰω.* 6, 66.67

λοῦμεν οὐχ ὡς ἄνθρωποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν»²⁴.

Ἡ ἀναφορὰ στὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ καὶ στὸ διάλογό του μὲ τοὺς Μουσουλμάνους, ποὺ ἔγινε λόγω τῆς αἰχμαλωσίας του καὶ ὄχι ἀπὸ ἀφελῆ ἢ διπλωματικὴ διάθεση συνδιαλλαγῆς, ἀποτελεῖ ἐπίσης «**ἀυτεπίστροφον βλῆμα**» κατὰ τῆς σημερινῆς οἰκουμενιστικῆς πρακτικῆς. Ὁ κ. Βαρθολομαῖος σὲ ἐπίσκεψή του στὸν Μουσουλμᾶνο Πρόεδρο τῆς Coca-Cola κ. Μουχτάρ Κέντ, ἀναφερόμενος στοὺς διαθρησκειακοὺς διαλόγους, ἀφοῦ ἀπαξίωσε τὶς θεολογικὲς διαφωνίες ὡς κατὰ κανόνα ἄκαρπες, εἶπε μεταξὺ ἄλλων: «Ἐχω ἓνα μικρὸ ἐνθύμιο - μικρὸ ἀλλὰ καὶ **μεγάλο** ἐνθύμιο στὴ Δάφνη καὶ τὸν Μουχτάρ. Εἶναι τὸ **ἅγιο Κοράνιο, τὸ ἱερὸ βιβλίον τῶν Μουσουλμάνων ἀδελφῶν μας**»²⁵. Πῶς εἶναι δυνατόν, λοιπόν, νὰ παραβάλλει τὴν ἰδική του διπλωματία μὲ τὴν εἰλικρίνεια καὶ τὴν παρρησία τοῦ ἁγίου Παλαμᾶ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἀπολύτως ἀληθῆς διαλεγόμενος πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους;

Ἐρώτησαν τὸν Ἅγιο Γρηγόριο γιατί οἱ Χριστιανοὶ δὲν δέχονται τὸν Μωάμεθ ὡς προφήτη καὶ δὲν πιστεύουν στὸ Κοράνιο, ποὺ εἶναι καὶ αὐτὸ βιβλίον ἐξ ἀποκαλύψεως, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Σήμερα ἡ ἐρώτηση αὐτὴ δὲν θὰ εἶχε νόημα, διότι οἱ Οἰκουμενιστὲς θεωροῦν τὸν Μωάμεθ ὡς προφήτη καὶ τὸ Κοράνιο ὡς βιβλίον «ἅγιο», κατὰ τὸν κ. Βαρθολομαῖο: «Ἦμεῖς δὲ πῶς οὐ δέχεσθε τὸν ἡμέτερον προφήτην, οὐδέ, πιστεύετε τῷ τούτῳ βιβλίῳ, ἐξ οὐρανοῦ καὶ αὐτῷ καταβάντι;». Ἡ ἀπάντηση τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ ἐκφράζει τὴν διαχρονικὴ ἐκτίμηση καὶ

24. Β Κορ. 2,17 καὶ Α' Θεσ. 2,4

25. "Indeed, when it comes to spiritual perspectives, our human family is quite diverse – many religions, many interpretations within religions – even a single verse of sacred text can become a source of endless, and more often than not, fruitless argument. But there is one reality that all of us can agree on – that we share this planet earth [...] Nevertheless, as a purely spiritual institution, the Ecumenical Patriarchate fosters more than mere dialogue. We bring a profound and timeless message of the inter-connectedness of all human persons – with their Creator, with His creation, and with each other [...] I have a small souvenir, small and great, souvenir to Defne and Muhtar. This is the holy Quran, the sacred book of our Moslem brothers and sisters; to you!" (<http://www.youtube.com/watch?v=flwdL2IZ3CY&feature=related>)

πίστη ἥς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τὴν ὁποία ἔχουν ἀπομακρυνθῆ οἱ Οἰκουμενιστές. Δὲν πιστεύουμε στὸν Μωάμεθ, εἶπε, γιατί δὲν ὑπάρχει γι' αὐτὸν καμμία προφητικὴ μαρτυρία, ὅπως γιὰ τὸν Χριστό, καὶ γιατί δὲν ἔκανε κάτι θαυμαστὸ καὶ **ἀξιόλογο** ποὺ ὀδηγεῖ στὴν πίστη. Γι' αὐτὸ δὲν πιστεύουμε οὔτε σ' αὐτὸν οὔτε στὸ βιβλίον του, τὸ Κοράνιο: «Τὸν δὲ Μεχούμετ (= Μωάμεθ) οὔτε παρὰ τῶν προφητῶν εὐρίσκομεν μαρτυρούμενον οὔτε τι ξένον εἰργασμένον καὶ ἀξιόλογον πρὸς πίστιν ἐνάγον. Διὰ τοῦτο οὐ πιστεύομεν αὐτῶ, οὐδὲ τῶ παρ' αὐτοῦ βιβλίῳ». Στὴ συνέχεια τῆς συζητήσεως ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ἦταν περισσότερο αὐστηρός, μέχρι τοῦ σημείου νὰ συμπεριλάβει τὸν Μωάμεθ μεταξὺ τῶν «ψευδοχρίστων καὶ ψευδοπροφητῶν», γιὰ τοὺς ὁποίους προλέγει τὸ Εὐαγγέλιο καὶ συνιστᾷ «Μὴ οὖν πλανηθῆτε ὀπίσω αὐτῶν». Ἡ ἐξάπλωση τοῦ Ἰσλάμ ὀφείλεται, κατὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο, ὄχι στὴν θεϊκὴ εὐλογία καὶ ἀποδοχὴ, ὅπως ἰσχυριζόταν ὁ συνομιλητὴς του, ἀλλὰ στὴ χρῆση πολεμικῆς βίας καὶ στρατιωτικῆς ἐπιβολῆς, ὅπως καὶ στὸ ὅτι προτείνει ἡδονικὸ καὶ ἀνήθικο βίον. Οἱ ἀπαντήσεις αὐτὲς ἐξόργισαν τόσο πολὺ τοὺς Μουσουλμάνους ποὺ παρακολουθοῦσαν, ὥστε κινήθηκαν μὲ ἄγριες διαθέσεις ἐναντίον του, ἔτοιμοι νὰ τὸν κακοποιήσουν²⁶. Ποιὰ σχέση λοιπὸν ἔχει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ποὺ συνωμίλησε, ὄχι μὲ δική του πρωτοβουλία μὲ τοὺς Μουσουλμάνους, ἀλλὰ ὡς αἰχμάλωτος, μὲ πλήρη ὁμολογία τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ καταδίκη τῆς πλάνης καὶ μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, πρὸς τοὺς σημερινοὺς διοργανωτὲς τῶν διαλόγων, ποὺ διεξάγονται σὲ πολυτελεῖ ξενοδοχεῖα καὶ καταλύματα, μὲ συνεχεῖς ὑποχωρήσεις καὶ συμβιβασμοὺς καὶ προδοσία

²⁶. Πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν 25, ἐν Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, Συγγράμματα, τόμ. Δ', ἐκδ. Π. ΧΡΗΣΤΟΥ, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 134-135 καὶ ἐξῆς. Βλ. ἐπίσης καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου, *Διάλεξις πρὸς τοὺς ἀθέους Χιόνας* 13, Αὐτόθι, σελ. 161: «Ὁ δὲ Θεσσαλονίκης εἶπεν· ὁ μὴ πιστεύων τοῖς τοῦ διδασκάλου λόγοις οὐ δύναται ἀγαπῆσαι τὸν διδάσκαλον· διὰ τοῦτο οὐκ ἀγαπῶμεν ἡμεῖς τὸν Μεχούμετ (= Μωάμεθ)». Περισσότερα γιὰ τὸν διάλογο αὐτὸ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου μὲ τοὺς Μουσουλμάνους βλ. ἐν Πρωτοπρεσβυτέρου ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΗΣΗ, *Διαθρησκειακὲς Συναντήσεις. Ἄρνηση τοῦ Εὐαγγελίου καὶ προσβολὴ τῶν Ἁγίων Μαρτύρων*, Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 72-91.

τῆς ἀληθείας, ὅπως αὐτὲς τὶς ἡμέρες στὴν Ἀσίζη, ὅπου καὶ πάλι οἱ Ὀρθόδοξοι κατεπάτησαν τοὺς Ἱερούς Κανόνες καὶ συμπροσευχήθηκαν μὲ ὄλους, ἕτεροθρήσκους καὶ ἕτεροδόξους, μεταξύ αὐτῶν καὶ ὁ κ. Βαρθολομαῖος; Μήπως ὑπάρχει καμμία μαρτυρία γιὰ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ ὅτι συμπροσευχήθηκε μὲ αἰρετικούς ἢ ἕτεροθρήσκους; Ἄν δὲν διαβάζουν καὶ δὲν γνωρίζουν τὰ κείμενα τῶν Ἁγίων Πατέρων οἱ τῶν διαθρησκειακῶν διαλόγων, ἄς παύσουν νὰ τοὺς ἐπικαλοῦνται καὶ νὰ τοὺς βλασφημοῦν. Διότι, διαφορετικά, διαστρέφουν τὴν ἀλήθεια.

Καὶ ἐνῶ μάλιστα ὁ ἅγιος Γρηγόριος, εὐρίσκοντας ἀφορμὴ τὸν διάλογο αὐτὸ, παρουσίασε στοὺς συνομιλητές του συνοπτικῶς τὴν Τριαδολογία, τὴ Χριστολογία καὶ τὴν Θεολογία τῶν ἰ. Εἰκόνων, βάσει τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης σὲ ὁμιλία του στὴν Ἑβραϊκὴ *Park East Synagogue* (καὶ μάλιστα σὲ πρωτοφανῆ ἐπίσκεψη Πατριάρχου σὲ Συναγωγή) ἀντιπαρῆλθε ἐπιμελῶς ὁποιαδήποτε ἀναφορὰ στὴν ἰδιαιτερότητα τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς Ἀποκαλύψεως, τονίζοντας μόνον κοινὰ σημεῖα Χριστιανισμοῦ καὶ Ἰουδαϊσμοῦ, γερμίζοντας φιλοφρονήσεις τοὺς οἰκοδεσπότες καὶ παραβλέποντας ὅσα ἡ πρώτη Ἐκκλησία στὴν Καινὴ Διαθήκη²⁷ καὶ οἱ μετὰ ταῦτα Πατέρες διαπιστώνουν γιὰ τὸ φθοροποιὸ ρόλο τοῦ μεταγενεστέρου, ταλμουδικοῦ, Ἰουδαϊσμοῦ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ ὅτι, ἄνευ τῆς πίστεως στὸν Ἰησοῦν ὡς Χριστόν, ὁ Ἰουδαϊσμός εἶναι ἐστερημένος σωτηρίας²⁸. παρουσίασε τὴ διήγηση τῆς ἐπισκέψεως παρὰ τὴν Δρῦν τοῦ Μαρβρῆ ὄχι ὡς Θεοφάνεια καὶ συμβολισμὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀλλ' ἀχρώμως ὡς συμβολισμὸ τῆς «ζωῆς τοῦ Θεοῦ»²⁹. Δυστυχῶς, ἐδῶ ἴσως φαίνεται ἡ

27. Πρβλ. Α' Θεσ. 2, 14-16· «.. τῶν Ἰουδαίων, τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, κωλύόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν».

28. Ἰω. 8, 24 «Ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν».

29. "This scene has been interpreted and identified with the life of God". Ἡ σχετικὴ συνάφεια ἀρχίζει ἀπὸ τὸ 38'10" καὶ ἐξῆς. <http://www.youtube.com/watch?v=LOpHM6CYVGs>

έναρμόνιση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μὲ τὸ θρησκευτικὸ συγκρητισμὸ τῆς Παγκοσμιοποιήσεως, ὅθεν προήλθε καὶ ἡ ἐκπληκτικὴ δήλωσή του στὸ Ἅγιον Ὅρος, ὅτι «**τό χριστιανικὸν ὄραμα τῆς ἐνότητος τῆς ἀνθρωπότητος ἐκφράζεται πρὸς τὸ παρόν διὰ τῆς τάσεως πρὸς παγκοσμιοποίησιν**»!³⁰

Ἡ «κλαδεμένη» χρῆση τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος δὲν ἐρμηνεύει (καταργώντας) τὸ ρητὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «*αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ*»³¹, ὅπως ἐνόμισε ὁ Πατριάρχης, ἀλλὰ προσφέρει ἐναλλακτικὴ λύση σὲ ὅσους αἰσθάνονται νὰ μὴ κινδυνεύουν οἱ ἴδιοι ἀπὸ τὸ διάλογο μὲ τοὺς αἰρετικούς, καὶ νομίζουν ἐπίσης ὅτι ὑπάρχει καλὴ πρόθεση ἐκ μέρους ἐκείνων. Γράφει ὁ Ὁσιος Ἰωάννης: «*πρὸς δὲ τοὺς μαθεῖν βουλομένους τὴν ἀλήθειαν, τὸ καλὸν ποιῶντες ἕως αἰῶνος μὴ ἐκκακῶμεν· **πλὴν κατὰ τὸν στηριγμὸν τῆς καρδίας ἡμῶν ἀμφοτέροις χρησώμεθα***»³². Ἀκόμη, ἡ ἐδῶ ἐρμηνευτικὴ προσθήκη τοῦ κ. Βαρθολομαίου, «*χωρὶς νὰ βαρυνώμεθα ἔνεκα τῆς φαινομενικῆς ματαιότητος τῶν κόπων καὶ τῆς φαινομενικῆς ἀναποτελεσματικότητος τῶν ἡμετέρων προσπαθειῶν*», δὲν ἀνήκει στὸν Ὁσιο Ἰωάννη τῆς Κλίμακος καὶ σαφῶς δὲν ἀποδίδει, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀλλοιώνει, τὸ νόημα τῶν λεγομένων τῷ Ὁσίου Ἰωάννου. Διότι, ἂν ὑπάρχουν ἐνδείξεις «*ἀναποτελεσματικότητος καὶ ματαιότητος*» τῶν διαλόγων, τότε πῶς διαφαίνεται ἡ καλὴ πρόθεση τῶν συνδιαλεγόμενων ἑτεροδόξων, ὅπως προϋποθέτει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος; Σημεῖον καλῆς θελήσεως τῶν ἑτεροδόξων εἶναι ἢ, ἔστω καὶ προοδευτικῶς, ἀναγνώριση τῆς ἀληθείας: «*ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ*

30. Ὁμιλία τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου κατὰ τὴν μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας δεξιῶσιν ἐν τῷ Ἱεροκοινωνικῷ Μεγάρῳ παρουσία τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος (Κυριακὴ, 9 Ὀκτωβρίου 2011) <http://www.ec-patr.org/docdisplay.php?lang=gr&id=1386&tla=gr>

31. Τίτον 3, 10

32. Κλίμαξ, Λόγος ΚΣΤ'- β', Περὶ διακρίσεως 11, ἐκδ. Ἰ.Μ. τοῦ Παρακλήτου, Ὁρωπὸς Ἀττικῆς, 1994[6], σελ. 309έ. «*Ἐν μὲν τοῖς κακοθελῶς ἡμῖν μαχομένοις ἀπίστοις ἢ κακοπίστοις, μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν νουθεσίαν πανσώμεθα πρὸς δὲ τοὺς μαθεῖν βουλομένους ...* » κ.λπ. ὡς ἐν τῷ κυρίῳ κειμένῳ.

τὰ ρήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ»³³. Αντιθέτως, οἱ ἑτεροδόξοι τοῦ Πατριάρχου συνεχῶς προκόπτουν ἐπὶ τὰ χεῖρω σὲ τελείως ἀντι-ευαγγελικὲς στάσεις ζωῆς, ὅπως οἱ γάμοι καὶ οἱ χειροτονίες ὁμοφυλοφίλων (σταῶς Προτεστάντες) καὶ ἡ ἀυξανόμενη ἐκκοσμίκευση, ἡ παιδεραστία καὶ ὁ συγκεντρωτισμὸς τῆς Ρώμης.

Ἀποδεικνύεται, ἔτσι, ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ πορεία τῶν πραγμάτων ὅτι πολὺ σοφὰ ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸ Γεροντικὸ ἢ συναναστροφὴ μὲ ἑτεροδόξους· διὰ τοῦτο καὶ συνεχῶς συναντοῦμε ἐκεῖ τὶς προτροπὲς «μὴ ἔχε φιλίαν μετὰ αἰρετικοῦ», «μὴ ἔχε φίλον αἰρετικόν», «μὴ οἰκήσετε μετὰ αἰρετικῶν»³⁴ κ.ἄ. Ὁ ἅγιος Ἀββᾶς Σισώης, χωρὶς νὰ ἐμπλακῆ σὲ ἀτελείωτες συζητήσεις, ἔβαλε νὰ ἀναγνώσει ὁ μαθητὴς του Ἀβραὰμ στοὺς Ἀρειανόφρονες ἐπισκέπτες ἀπὸ ἔργα τοῦ Μ. Ἀθανασίου, ὁπότε καὶ «σιωπῶντων αὐτῶν ἐγνώσθη ἡ αἵρεσις αὐτῶν. Καὶ ἀπέλυσεν αὐτοὺς μετ' εἰρήνης»³⁵. Εἶναι πολὺ ἀπλῆ ἢ ὁμολογία καὶ μαρτυρία τῆς ἀληθείας καὶ Ὁρθοδοξίας πρὸς τοὺς καλοπροαιρέτους!

Δυστυχῶς, ὅμως, οὔτε ἔνδειξη καλῆς προαιρέσεως ὑπάρχει, οὔτε καὶ τὰ κείμενα τοῦ διαλόγου μαρτυροῦν τὴν Ὁρθοδοξία, ἀλλὰ τὸν οὐνιτισμὸ πὸν διαμορφώνουν οἱ οἰκουμενιστικὲς ἡγεσίες μὲ πρωτεργάτη τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. Πράγματι, οἱ ἐξελίξεις μᾶς βεβαιώνουν ὅτι «ὁ στηριγμὸς τῆς καρδιάς» (κατὰ τὸν τῆς Κλίμακος Ἰωάννην) τῶν διαλεγόμενων Οἰκουμενιστῶν εἶναι ἐλλιπέστατος γιὰ τὴ μεταστροφή τῶν ἑτεροδόξων.

Γ.5. Τὸ ἀληθὲς νόημα τῶν χωρίων «ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως» καὶ «ἵνα ἐν ᾧσι»

Τὰ πασίγνωστα χωρία, δηλ. ἀπὸ τὰ «εἰρηνικὰ» τῶν ἰ. ἀκολουθιῶν

33. Ἰω. 8, 47.

34. Βλ. *Περὶ* Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Ματόη ια', PG 65, 293B. *Περὶ* τοῦ Ἀββᾶ Χομαί, PG 65, 436C.

35. *Ἀποφθέγματα Πατέρων*, Περὶ τοῦ Ἀββᾶ Σισίη κε', PG 65, 400D.

«ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως» καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχιερατικὴ προσευχὴ τοῦ Κυρίου «ἵνα πάντες ἐν ᾧσιν»³⁶, ἐπιστρατεύθηκαν καὶ πάλι στὴν ὁμιλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, γιὰ νὰ στηρίξουν τὴν δῆθεν παραδοσιακότητα τοῦ ἀτέρμονος οἰκουμενικοῦ διαλόγου καὶ τὴν ἐγγενῆ στὴν Ἐκκλησία ἀνάγκη ἐπιδείξεως φιλενωτικοῦ πνεύματος. Σύμφωνα μὲ τὶς θεωρίες τῶν Οἰκουμενιστῶν, ἡ Ἐκκλησία εἶναι διηρημένη σὲ ἐπὶ μέρους «ἐκκλησίες» (ὄχι τοπικέες, ἀλλ' ὁμολογιακές-δογματικές, βλ. τὸ κείμενο τοῦ *Porto Alegre* παρακάτω) καὶ χρῆζει ἐνώσεως· τὸ ὁποῖον βεβαίως εἶναι ἰσχυρισμὸς πέραν πάσης σοβαρῆς, ἔστω βασικῆς, κατανοήσεως τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιολογίας.

Ἐχει ἐπισημανθῆ ὅτι τὸ λειτουργικὸ αἶτημα «ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως» ἀναφέρεται στὴν ἔνωση πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας³⁷ καὶ ὄχι στὴν ἔνωση Ἐκκλησιῶν διαφορετικοῦ δόγματος· ἄλλωστε ἡ φράση θὰ ἦταν «ὑπὲρ τῆς τῶν πασῶν [καὶ ὄχι “πάντων”] ἐνώσεως», ἂν ἀναφερόταν σὲ Ἐκκλησίες. Ἡ ὀρθόδοξη Πίστη παραδέχεται «ἀδιαίρετη διαίρεση» τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν οἱ ὁποῖες συναπαρτίζουν τὴν Μίαν Ἐκκλησίαν, τὸ Σῶμα Χριστοῦ, χάρι στὴν ἐνότητα Πίστεως, Λατρείας καὶ Διοικήσεως. Λέγει χαρακτηριστικῶς ὁ Ἅγιος Θεόκλητος Φιλαδελφείας: «[Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ], ἀφοῦ ἐφύτευσε σὰν κάποιο Παράδεισο τὶς κατὰ τόπους Ἐκκλησίες, μᾶς συγκέντρωσε ὅλους σὲ αὐτὲς καὶ ἔφτιαξε μίαν Ἐκκλησίαν στὴν Πίστη καὶ στὸ φρόνημα»³⁸. Ὅσες χριστιανικὲς Κοινότητες ἔχουν διάφορη Πίστη δὲν εἶναι

36. Ἰω. 17, 21

37. Ἡ ἐρμηνεία ποὺ ἔχει καταγραφῆ καὶ στὶς ἐρμηνευτικὲς Κατένες γιὰ τὸ ἀνάλογο χωρίο, «μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς Πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ» (Ἐφεσ. 4,13) εἶναι ὅτι δὲν ἀφορᾷ στὴν (ἤδη ὑφιστάμενη) ἐνότητα Πίστεως τῶν Χριστιανῶν, ἀλλὰ στὴν ἔνταξη τῶν θύραθεν στὴν ἐνότητα Πίστεως τῆς Ἐκκλησίας: «Τίνες πάντες καταστήσωμεν εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως; Ζητητέον, πότερον πάντες ἀπαξιαπλῶς ἄνθρωποι ἢ ἡμεῖς οἱ κληρωθέντες ἐν Χριστῷ; Δόξει δὲ πρὸς τὸ πρότερον ἀποδεδόσθαι» ἐν *Catena Graecorum Patrum in Novum Testamentum*, τόμ. ΣΤ', ed. John Anthony Cramer, Georg Olms Verlagsbuchhandlung, Hildesheim 1967, σελ. 171.

38. *Περὶ τοῦ φεύγειν τοὺς ἀποσχισμένους τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν*, 7, ἐκδ. Ἰω. Κ. Γρηγορόπουλος, ἐν ΘΕΟΛΗΠΤΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ (1250-1322),

Ἐκκλησίες³⁹, διότι ἄλλοίωση στήν Πίστη συνεπάγεται αἵρεση καί ἀποκόπτει ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, χωρίς νά παραβλάπτει τήν ἐνότητά της, ὅπως ἀκριβῶς τὰ ξηρὰ ἀποχωριζόμενα κλήματα δέν βλάπτουν τήν Ἄμπελο, κατὰ τὰ ἴδια τὰ λόγια τοῦ Κυρίου⁴⁰.

«Ἡ ἐνότητα, κατὰ τὸν π. Γεώργιο Μεταλληνό, Ὁμότιμο Καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, ἀνήκει στὴ φύση τῆς Ἐκκλησίας, ὡς σώματος Χριστοῦ καὶ ἐν Χριστῷ κοινωνίας. Ἡ ἀληθῆς Ἐκκλησία εἶναι «μόνον μία καὶ μοναδική», κατὰ τὸ ἱερὸ Σύμβολο. Ἡ ἐσωτερικὴ δὲ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας φανερώνεται καὶ ἐξωτερικά, ὡς ἐνότητα στήν Πίστη, τὴν Λατρεία, μὲ τὴν συμμετοχὴ στὰ ἴδια Μυστήρια, ἀλλὰ καὶ στήν διοίκηση, μὲ κέντρο τοὺς ἐπισκόπους. Εἶναι, λοιπόν, ἐνότητα δογματικῆ, λειτουργικῆ καὶ διοικητικῆ/κανονικῆ. Οἱ τοπικὲς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες ἐκφράζουν τὴν «μυστικὴ» ἐνότητά τους στὸ ἓνα σῶμα τοῦ Χριστοῦ, μέσω τοῦ ἀνωτάτου ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου τους, ποὺ εἶναι ἡ Οἰκουμενι-

βίος καὶ ἔργα, τόμ. Β', ἐκδ. Τέرتιος, Κατερίνη 1996, σελ. 309. : [ὁ τοῦ Θεοῦ Υἱός] «Ὡσπερ δέ τινα παράδεισον, τὰς κατὰ τόπους φυτεύσας ἐκκλησίας συνήγαγε πάντας ἡμᾶς ἐν αὐταῖς καὶ μίαν ἔθετο ἐκκλησίαν τῇ πίστει καὶ τῷ φρονήματι».

39. Ὅχι μόνον ὅλοι οἱ Πατέρες συμφωνοῦν ὅτι οἱ αἵρετικοὶ δέν εἶναι οὔτε ὀνομάζονται οὐδαμῶς Ἐκκλησία, ἀλλὰ διέβη ἡ πεποίθηση αὐτῆ τῆς Ἐκκλησίας καὶ στὸ (πολιτειακὸ) ἐκκλησιαστικὸ δίκαιο. Γράφει λ.χ. ὁ Μέγας Βασίλειος: «Μόνον μὴ ἐξαπατηθῆτε ταῖς ψευδολογίαις αὐτῶν ἐπαγγελλομένων ὀρθότητα πίστεως. Χριστέμποροι γὰρ οἱ τοιοῦτοι καὶ οὐ Χριστιανοὶ [...] Οὐκ οἶδα ἐπίσκοπον **μηδ' ἀριθμήσαιμι ἐν ἱερεῦσι Χριστοῦ τὸν** παρὰ τῶν βεβήλων χειρῶν ἐπὶ καταλύσει τῆς πίστεως εἰς προστασίαν προβεβλημένον» (Επιστολὴ 240, 3, PG 32, 897). Βλ. καὶ σχετικὸ διάταγμα τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοδοσίου μετὰ τὴν Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο κατὰ τῶν Νεστοριανῶν: «...ὄνόματι περιβάλλειν [τοὺς Νεστοριανούς] κατεγνωσμένω, **ἵνα μὴ** τῇ τῶν Χριστιανῶν ἀποχρώμενοι προσηγορίᾳ τοιούτων **ὄνόματι κοσμοῖντο, ὧν τοῦ δόγματος** δυσσεβοῦντες **ἐξέστησαν**» (ACO I,1,3,68). Βλ. ἐπίσης Ἀρχιμ. ΠΛΑΚΙΔΑ DESEILLE, *Ἡ πορεία μου πρὸς τὴν Ὀρθοδοξία*, Ἀθῆναι 1986, σελ. 154-158! «Ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία δέν μπορεῖ νά θεωρῆ τις καθολικὲς καὶ προτεσταντικὲς ἐκκλησίες τῶν δυτικῶν χωρῶν ὡς τις νόμιμες καὶ αὐθεντικὲς τοπικὲς ἐκκλησίες αὐτῶν τῶν χωρῶν· χωρισμένες ἀπὸ τὸν κορμὸ τῆς Ὀρθοδοξίας οἱ ἐκκλησίες αὐτὲς δέν εἶναι πιά σὲ σχέση μὲ τὴν Ὀρθόδοξη πίστη, ἢ μία, ἀγία, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, παροῦσα σ' αὐτὲς τις χῶρες».

40. *Ἰω.* 15, 6

κή Σύνοδος. Κάθε αποστασιοποίηση από τις θεμελιακές αυτές προϋποθέσεις και αναγκαιότητες για την διασφάλιση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητας ἐπιφέρει σχισματικές καταστάσεις, μὲ τὴν ἀπόσχιση τῆς καινοτομίας καὶ πλάνης ἀπὸ τὸ ἕνα σῶμα. Διότι μένοντας πιστὸ στὴν ἀποστολικὴ καὶ πατερικὴ παράδοση τὸ σῶμα, καθ' αὐτὸ δὲν σχίζεται, ἀλλὰ τὸ «σεσηπὸς ἐκκόπτεται» κατὰ τὴν χαρακτηριστικὴ ἔκφραση τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου»⁴¹.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν οἰκουμενιστικὴ ἐκκλησιολογία ποὺ βλέπει τὴν Ἐκκλησία ὡς διηρημένη μετὰ τὸ σχίσμα τῆς Ρώμης τὸ 1054, τὸ ἔγκριτο συνοδικὸ φρόνημα τῆς Ὁρθοδοξίας μαρτυρεῖ τὴν πάντοτε ὑπάρχουσα ἀπαρτία καὶ ὁλοκληρία τῆς Ἐκκλησίας, παρὰ τὰ σχίσματα τῶν αἰρετικῶν καὶ δὴ τῶν παπικῶν. Λέγουν σχετικῶς οἱ Ὁρθόδοξοι Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς, στὶς Ἀποκρίσεις πρὸς τοὺς Ἀγγλικανοὺς Ἀνωμότους (1716/1725): «... πρὸ χρόνων τιῶν ἐπηρεΐα τοῦ πονηροῦ ὁ Ρώμης πάπας ἀποσφαλεῖς καὶ εἰς ἀλλόκοτα δόγματα καὶ καινοτομίας ἐμπεσὼν, ἀπέστη τῆς ὁλομελείας τοῦ σώματος τῆς εὐσεβοῦς Ἐκκλησίας καὶ ἀπεσχίσθη· καὶ νῦν ἐστὶν οἶον διερρωγός τι τεμάχιον τοῦ ὅλου ἰστίου τῆς πνευματικῆς ὁλκάδος τῆς Ἐκκλησίας [...] Νῦν δὲ τὰ μὲν τέσσαρα μέρη τοῦ ῥηθέντος ἰστίου ἐνέμειναν κατὰ χώραν **συνημμένα τε καὶ συναμμένα**, δι' ὧν εὐχερῶς ἡμεῖς διαπλέομεν καὶ ἀκυμάντως τὸ τοῦ βίου τούτου πέλαγος [...] Ὡτως οὖν ἢ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ εὐσεβῆς Ἐκκλησία ἐπὶ τέσσαρσιν νῦν ἐρείδεται **στύλοις**, τοῖς τέσσαρσι δηλαδὴ Πατριάρχαις, **καὶ μένει ἀδιάσειστος καὶ ἀκλόνητος**»⁴². Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐκκλησιολογικοῦ σημείου ἐπιμαρτυρεῖ καὶ ὁ Ὅσιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, λέγοντας χαρακτηριστικῶς: «Ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους καὶ ἔπειτα, μὲ πολλοὺς τρόπους πολλὰς αἱρέσεις προσέκρουσαν πάνω της

41. Πρωτοπρεσβυτέρου ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ, «Ἐνωτικὲς προσπάθειες μετὰ τὸ σχίσμα καὶ ὁ σημερινὸς διάλογος τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὴν λατινικὴ Ἐκκλησία», στό: «Πρωτεῖον» Συνοδικότης καὶ Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας, Πρακτικὰ Θεολογικῆς Ἡμερίδος, Ἱερὰ Μητρόπολις Πειραιῶς, Πειραιεὺς 2011, σελ. 72-73.

42. Ἀποκρίσεις τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τοὺς Ἀγγλικανοὺς Ἀνωμότους (1716/1725), [τῶν πρώτων] Ἀπόκρισις ε', ἐν Πρωτοπρεσβυτέρου ΙΩ. ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, ἔνθ' ἀνωτ., σελ. 393.394.

καὶ ἄθεσμοι ρύποι ἀντίθετοι στοὺς Κανόνες, ὅπως καὶ τώρα, ἀλλὰ ἡ ἴδια [ἡ Ἐκκλησία] μὲ τὸν τρόπο πού εἶπαμε ἔχει παραμείνει ἄσχιση καὶ ἀδιαίρετη, καὶ θὰ διαμένει ἔτσι στὸν αἰῶνα, καθὼς θὰ ἀφαιροῦνται ἀπὸ αὐτὴν καὶ θὰ ἀποδιώκονται αὐτοὶ πὺν ἐφρόνησαν καὶ ἔπραξαν κακά»⁴³.

Ἡ τῆς ἀρχιερατικῆς προσευχῆς τοῦ Κυρίου αἴτηση πρὸς τὸν Θεὸν Πατέρα «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν» ἐκπληρώνεται ἤδη ἐντὸς τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας, διότι τὸ αἶτημα τοῦτο τοῦ Χριστοῦ ἐκπληρώνεται διὰ τῆς ταυτότητος τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως πάντων· δὲν ὑφίσταται λοιπὸν ἐκκρεμότητα ὡς πρὸς τοῦτο, ἀλλ' ἐκκρεμεῖ ἡ ὑπὸ τῶν ἑτεροδόξων ἀποδοχὴ τῆς μόνης ἀληθοῦς Πίστεως· ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐρμηνεύοντας τὸ χωρίο τοῦτο παρατηρεῖ: «Ἴνα ὧσιν ἓν, καθὼς σύ, Πάτερ, ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν σοί [...] Τί εἶναι, λοιπὸν, τὸ “Ἐν ἡμῖν”; **Στὴν πίστι πρὸς ἐμᾶς.** Ἐπειδὴ βέβαια τίποτε δὲν σκανδαλίζει ὅλους, ὅσο ἡ διάσπαση, αὐτὸ κατασκευάζει, ὥστε νὰ γίνουιν ἓνα. Τί, λοιπὸν; Τὸ κατόρθωσε αὐτό, λέγουιν; **Καὶ πάρα πολὺ τὸ κατόρθωσε. Διότι ὅλοι ὅσοι πίστευσαν μέσω τῶν Ἀποστόλων εἶναι ἓνα,** μολονότι κάποιοι ἀπὸ αὐτοὺς ἀποσπάστηκαν [...] Εἶτε γιὰ τὰ σημεῖα, εἶτε γιὰ τὴν ὁμόνοια, εἶτε γιὰ τὴν εἰρήνη ὁμιλεῖ, φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Ἴδιος πὺν τοὺς τὰ ἔχει δώσει. Ἐτσι, ἦταν φανερό ὅτι [μόνο] γιὰ παρηγοριὰ δική τους γίνεται ἡ προσευχή αὐτή»⁴⁴. Ἡ δογματικὴ Πίστι τῆς Ἐκκλησίας, χάρις στοὺς Ἁγίους,

43. ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ, Ἐπιστολή (28) Βασιλείῳ Μονάζοντι, PG 99, 1001D-1004A· «Ἐπει ἀπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ κατόπιν, πολλαχῶς πολλαὶ αἱρέσεις προσεῖράγησαν αὐτῇ· καὶ ρυπάσματα ἄθεσμα καὶ ἀκανόνιστα ἐπεπόλασαν, ὥσπερ καὶ τὸ νῦν· ἀλλὰ μὴν αὐτῇ τῷ προειρημένῳ τρόπῳ ἄσχιτος καὶ ἀμώμητος διαμεμένηκε, καὶ διαμενεῖ ἕως τοῦ αἰῶνος, ὑπεξαυρουμένων καὶ ἀποπεμπομένων ἀπ' αὐτῆς τῶν κακῶς φρονησάντων ἢ πραξάντων· ὥσπερ ἐξ ἀσειστοῦ καὶ παραλίας πέτρας τὰ προσρήσοντα κύματα».

44. Εἰς τὸ Κατὰ Ἰωάννην 82,2· PG 59, 443έ. «[...] Τί δέ ἐστίν, Ἐν ἡμῖν; Ἐν τῇ πίστει τῇ εἰς ἡμᾶς. Ἐπειδὴ γὰρ οὐδὲν οὕτως σκανδαλίζει ἅπαντας, ὡς τὸ διεσπᾶσθαι, τοῦτο κατασκευάζει ὥστε γενέσθαι ἓν. Τί οὖν; ἦνυσεν αὐτό, φησί; Καὶ σφόδρα ἦνυσεν. Ἄπαντες γὰρ οἱ διὰ τῶν ἀποστόλων πιστεύσαντες ἓν εἰσιν, εἰ καὶ τινες ἐξ αὐτῶν διεσπᾶσθησαν. Οὐδὲ γὰρ τοῦτο αὐτὸν παρέλαθεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ προεῖπε, καὶ ἔδειξε τῆς τῶν ἀνθρώπων ῥαθυμίας ὄν [...] Εἶτε γὰρ περὶ σημείων, εἶτε περὶ ὁμοιοίας, εἶτε

δὲν εἶναι κάτι τὸ ζητούμενον, ἀλλὰ κάτι τὸ δεδομένον. Οἱ Ἅγιοι, οἱ θεούμενοι, ἔχουν τὴν μεταξύ τους ἐνότητα τῆς δογματικῆς Πίστεως, χάρις τῆς θεωτικῆς, ἄκτιστης ἐνέργειας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, οἱ δὲ ὑπόλοιποι πιστὰ κατέχουν ἀλαθῆτως τὴν ἐνιαία δογματικὴ Πίστη τῆς Ἐκκλησίας μέσῳ τῆς ὑπακοῆς στοὺς Ἁγίους Πατέρες, «ἐπόμενοι τοῖς θείοις Πατράσι». Ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἐνιαία δογματικὴ Πίστη, τὴν δογματικὴ ὁμοφωνία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ πίστη ὡς ἀρετὴ, ὡς πεποίθησις στὸ Θεό, ποικίλλει μεταξύ τῶν πιστῶν, ἀκόμα καὶ τῶν Ἁγίων, κατὰ τὰ μέτρα τῆς προόδου ἐκάστου. Χάρις στὸ γεγονός αὐτό, **ἐπειδὴ δηλαδὴ ἡ δογματικὴ ἐνότητα εἶναι κάτι δεδομένον καὶ ὄχι ζητούμενον**, ἡ Ἐκκλησία δὲν εὐχεται ὑπὲρ τῆς θεραπείας μιᾶς ἀνυπάρχοντος διαιρέσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' εὐχεται ὑπὲρ ἐπιστροφῆς τῶν πεπλανημένων, ὅπως εἶναι μαρτυρημένο στὰ λειτουργικὰ κείμενά της⁴⁵. Ἀντιθέτως ἡ πρακτικὴ τῶν Οἰκουμενιστῶν εἶναι **προφάσει τῆς φράσεως αὐτῆς νὰ προβοῦν σὲ συγκόλλησις ἑτεροπίστων ὁμολογιῶν**.

Τὴν παραπλανητικὴ αὐτὴ τακτικὴ τῶν Οἰκουμενιστῶν στιγματίζει καὶ ὁ Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Γερόθεος, ὁ ὁποῖος ἀναφέρει χαρακτηριστικὰ:

«Μερικοὶ θεολόγοι ἐρμηνεύουν τὴ φράση τοῦ Χριστοῦ «ἵνα πάντες ἐν ᾧσι» (Ιω. 17/ιζ', 21), πὺ εἶναι τμῆμα τῆς ἀρχιερατικῆς προσευχῆς Του, μὲ τὸ ὅτι δῆθεν ἀναφέρεται στὴν μελλοντικὴ ἐνότητα τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὴν χρησιμοποιοῦν κατὰ κόρον γιὰ νὰ δηλώσουν ὅτι ὁ Χριστὸς προανήγγειλε ὅτι ὅλες οἱ χριστιανικὲς ὁμολογίαι θὰ ἀποκτήσουν στὸ μέλλον ἐνότητα μεταξύ τους καὶ θὰ ἀποτελέσουν τὴ «μία» ἐκκλησία, ὑπονοώντας ὅτι ἡ Ἐκκλησία τώρα εἶναι διασπασμένη. Ἡ ὀρθόδοξη ἐρμη-

περὶ εἰρήνης ὁ λόγος αὐτῶ, φαίνεται αὐτὸς αὐτοῖς ταῦτα παρεσχηκῶς. Ὅθεν δῆλον ἦν, ὅτι παραμυθία ἐνεκεν τῆς αὐτῶν ἢ αἵτησις γίνεται».

45. Ὅπως λ.χ. στὰ «εἰρηρικὰ» τῆς Θ. Λειτουργίας Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, μετὰ τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως: «Καὶ ὑπὲρ πάσης ψυχῆς χριστιανῆς, θλιβομένης καὶ καταπονουμένης, ἐλέους καὶ βοηθείας Θεοῦ ἐπιδομένης καὶ ἐπιστροφῆς τῶν πεπλανημένων...». Ἐμφανέστερα στὴν μετὰ τὸ «Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας Ἀχράντου», εὐχὴ τῆς Λειτουργίας τοῦ Μ. Βασιλείου: «Τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε καὶ συναψον τῇ ἀγία σου καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ».

νεία τῆς φράσεως εἶναι διαφορετική. Τὸ “ἵνα πάντες ἐν ᾧσι”, ἐὰν διαβάσει κανεὶς πολὺ προσεκτικὰ ὄλο τὸ κείμενο τῆς ἀρχιερατικῆς προσευχῆς, θὰ δεῖ ὅτι συνδέεται ἀναπόσπαστα μὲ ἄλλες φράσεις, ὅπως “καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ καὶ γὰρ ἐν σοί” (Ιω. 17/ιζ', 21) καὶ τῆ φράση “ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοὶ ἵνα ᾧσι τετελειωμένοι εἰς ἐν” (Ιω. 17/ιζ', 23) καὶ ἐπίσης τὴν ἄλλη φράση “ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ἔδωκάς μοι” (Ιω. 17/ιζ', 24). Καὶ σαφῶς, ἐδῶ, ὁ Χριστὸς ἀναφέρεται στὴν ἐνότητα τῶν Ἀποστόλων κατὰ θεωρίαν τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, τὴν θέα τοῦ ἀκτίστου Φωτός, πὺ ἐγινε τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, γιατί ἀκριβῶς τότε οἱ Ἀπόστολοι ἀπέκτησαν καὶ ἐνότητα οὐσιαστικὴ μεταξύ τους. Ἐπομένως ὅσοι ἐκ τῶν Ἁγίων μέσα στὴν ἱστορία φθάνουν στὴ θέωση καὶ στὴ θεωρία τοῦ ἀκτίστου Φωτός, ἀποκτοῦν ἐνότητα μὲ τοὺς Ἀποστόλους, ἔχουν τὴν ἴδια πίστη μὲ αὐτοὺς καὶ ἐφαρμόζεται τὸ χωρίο αὐτό, τοῦ Χριστοῦ, “ἵνα ᾧσιν ἐν”»⁴⁶.

Κι ὅμως ἡ ἐσφαλμένη ἐκκλησιολογικὴ τοποθέτηση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου φαίνεται καὶ στὸ γεγονός ὅτι παρὰ τὴν ὡς ἄνω διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, ἐκεῖνος στὴν ἴδια του τὴν ὁμιλία, ἀνεφέρθη στὴν «ένωση τῶν Ἐκκλησιῶν» συμπεριλαμβάνοντας τὶς αἰρέσεις τοῦ Παπισμοῦ καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ (βλ. καὶ παρακάτω στὰ περὶ *Porto Alegre*).

46. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου ΙΕΡΟΘΕΟΥ, «Ὁ Οἰκουμενισμὸς στὴν πράξη, ἤτοι τὴν θεολογία καὶ τὴν ἀσκηση», στὸ *Οἰκουμενισμὸς, Γένεση-Προσδοκίες-Διαψεύσεις*, ἐκδ. Θεοδορομία, τ. Β, σελ. 787, ὁμοίως καὶ Πρωτοπρεσβυτέρου ΙΩΑΝΝΟΥ ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, «Ὁρθόδοξος καὶ Βατικάνειος Συμφωνία περὶ Οὐνίας, BALAMAND, Λίβανος 1993», “Καιρός”, ἀφιέρωμα στὸν Καθηγητὴ Δαμιανὸ Δόικο, τ. Β, σελ. 261-282: «Ἡ συμφωνία τοῦ BALAMAND ἐδράζεται εἰς μίαν ἐρμηνείαν τῆς προσευχῆς τοῦ Κυρίου μας εἰς τὸ κεφάλαιον ΙΖ' τοῦ κατὰ Ἰωάννην, ἐρμηνείαν, ἣ ὅποια δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ὀρθόδοξον παράδοσιν. Ὁ Χριστὸς προσεύχεται ἐδῶ, ὥστε οἱ μαθηταὶ Του καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν μαθητῶν Του νὰ γίνουν ἕνα εἰς τὴν θεάν τῆς δόξης Του, εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἐπίγειον ζωὴν ὡς μέλη τοῦ Σώματός Του, δηλαδὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἣ ὅποια συγκροτεῖται κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν καὶ ἣ ὅποια ἐκτείνεται εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν θέωσιν ὅλων τῶν ἁγίων τῆς ἱστορίας».

Γ.6. Προϋπόθεση τῆς ἐνώσεως ἢ ταυτότητος τῆς πίστεως· ναί, ἀλλὰ ποιαῖς πίστεως;

Γιὰ τὴν ὑπόσχεση τοῦ Πατριάρχου ὅτι προϋπόθεση γιὰ τὴν «ἐνώση» εἶναι ἡ ταυτότητα τῆς πίστεως, ἤδη εἶπαμε ὅτι δὲν εἴμεθα πολὺ εὐέλπιδες· διότι δὲν διευκρινίζεται ποιά θὰ εἶναι αὐτὴ ἡ Πίστη· θὰ εἶναι ἡ ὀρθόδοξη; Μήπως θὰ εἶναι ἡ πίστη τῆς δογματικῆς ποικιλομορφίας, ὅπως ἤδη εἶχε καθιερωθῆ ἀπὸ τὶς προηγούμενες ἀπόπειρες ἐνώσεως ὑπὸ τοὺς ἐκάστοτε λατινόφρονες Ὀρθοδόξους, ὅπως στὶς Συνόδους Λυῶνος καὶ Φερράρας-Φλωρεντίας;

Δυστυχῶς, ἡ πορεία τοῦ Διαλόγου ἀποδεικνύει ὅτι θὰ παραβλεφθοῦν οἱ διαφορὲς καὶ θὰ γίνῃ ἐνώση μὲ διατήρηση τῆς δογματικῆς ἑτερότητος. Μάλιστα στὸ Porto Alegre, στὴν Θ' Γενικὴ Συνέλευση τοῦ Π.Σ.Ε., ἡ δογματικὴ διαφοροποίηση ἐντὸς τῆς «**ὑπερ-ἐκκλησίας**» τοῦ Π.Σ.Ε. καταξιώθηκε πλήρως (βλ. παρακάτω), καὶ τὰ λόγια τοῦ ἀγίου Ἰουλίου Πάπα Ρώμης ἀρμόζουν στὴν περίσταση: «**Τὸ νὰ προσποιούμαστε ὅτι συμφωνοῦμε μὲ τὰ λόγια, ἐνῶ διαφωνοῦμε στὰ δόγματα, εἶναι ἀσεβές**»⁴⁷.

Ακριβῶς γιὰ μιὰ τέτοια «ὑδροβαφῆ ἐνωσιν» ἔγραφε ὁ σοφὸς Μοναχὸς Ἰωσήφ Βρυνένιος (ca. 1350-1431) «**Πρὸς αὐτοὺς [τοὺς παπικοὺς] πὺν τολμοῦν νὰ ἀνακοινώσουν ὅτι [...] θὰ γίνῃ ἡ ἐνώση καὶ θὰ μείνουν ἀπαρατρέπτα ὅλα τὰ ἔθνη καὶ δόγματα** τῆς δικῆς μας ἀλλῆς ἢ καὶ εἰσηγοῦνται ὅτι δὲν εἶναι καθόλου ἀπρεπὲς νὰ μνημονεύουμε τὸν Πάπα ὡς ἅγιο, μετὰ ἀπὸ πολλὰ μποροῦμε νὰ ποῦμε σ' αὐτοὺς καὶ τὰ ἐξῆς: Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐνώση, πὺν τόσα ἔτη μελετᾶτε, τῶν τόσο πολλῶν Ἐκκλησιῶν καὶ φυλῶν; Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο σκέπτεσθε νὰ ἐνωθεῖτε δῆθεν μαζὶ μας, ἐνῶ ἡ προσθήκη [τοῦ filioque] ἀδιόρθωτη θὰ μένη καὶ ἀμετάτρεπτα ὅλα

⁴⁷. Εἶναι ρητὸ τοῦ Ἁγίου Ἰουλίου Πάπα Ρώμης, ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴ Πρὸς Διονύσιον, περιληφθὲν στὸ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ, *Ἱερά Παράλληλα Α'*, 77 PG 96, 509Α· «**Τὸ μὲν γὰρ τοῖς δόγμασι διαφωνοῦντας τοῖς ῥήμασι προσποιεῖσθαι συμφωνεῖν, ἀσεβές· τὸ δὲ τοῖς δόγμασι συμφωνοῦντας ἐν τοῖς ῥήμασι διαφέρεσθαι, μάταιον καὶ μωρόν [...]** Ταῦτα δὲ οὕτως φρονοῦντες, μενέτωσαν ἐν ἡσυχία, τὰς περιττὰς ζητήσεις ἐκκλίνοντες, καὶ ῥήματος ἕνεκεν, μὴ διαιρούμενοι, ὅποτε τὰ δόγματα συμφωνεῖται».

ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα προξένησε τὸ μακρὸ καὶ ἐπάρατο σχίσμα; Δὲν εἶναι αὐτὴ διόρθωση, ἄνθρωποι, οὔτε ἔνωση τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ σχίσμα χειρότερο τῶ προηγουμένου σχίσματος καὶ διαίρεση καὶ κατάτμηση καὶ ἀπάτη, καὶ προφανῆς συγκατάβαση δική μας πρὸς ἐσᾶς καὶ δεσμὰ γιὰ πνίξιμο καὶ καθοδήγηση στὸν γκρεμὸ καὶ ἀποφυγὴ τῆς ἐλευθερίας καὶ ὁμολογία δουλείας καὶ κατάκριση τῶν ἁγίων Πατέρων, καὶ τίποτε ὑγιές. Πῶς θὰ γίνῃ ἔνωσή μας, καθὼς παρεμβάλλονται μύρια δόγματα μεταξύ μας; Διότι κάθε τι πὸ ἐνώνεται μὲ τὸ ἐνούμενο, ἐνώ - νεται χωρὶς νὰ ὑπάρχει κανένα ἀπολύτως ἐνδιάμεσο ἐμπόδιο· ἂν ὅμως παραμένει πάντοτε αὐτὸ πὸν διαχωρίζει τὰ δύο, δὲν ἐνώνονται καθόλου τὰ παρεμποδιζόμενα, κι ἂν ἀκόμη φανοῦν ὅτι ἐνώνονται σ' ἐκείνους πὸν δὲν τὰ βλέπουν καθαρῶς. Διότι ἔνωση εἶναι “διεστώτων πραγμάτων κοινωνικὴ συνδρομή”· καὶ πῶς θὰ εἶναι αὐτὴ ἀληθινὴ καὶ δὲν θὰ εἶναι προσποιητὴ ἢ ἔνωση, ἂν οἱ μὲν σὲ ὅλες τις ἱερὲς τελετὰς ἐκφωνοῦν τὸ Σύμβολο μὲ τὴν προσθήκη [τοῦ *filioque*], ἂ δὲ χωρὶς αὐτήν; [...] **ἓνα βάπτισμα, μία αὖ μᾶς Πίστις, Ἐκκλησία μία, καὶ ἓνας Θεὸς**⁴⁸ δοξάζεται Τρισυπόστατος· ὅσοι δὲν πιστεύουν ἔτσι νὰ χαθοῦν. Καλὸ τὸ νὰ εἰρηνεύουμε μὲ ὅλους, ἀλλὰ ὁμονοῶντας πρὸς τὴν ἀλήθεια [...] διότι **ὑπάρχει κακὴ ὁμόνοια καὶ καλὴ διαφωνία**· εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποσχισθοῦμε καλῶς καὶ νὰ ὁμοφρονήσουμε κακῶς· σὲ αὐτὰ πὸν ἢ φιλία γίνεται πρόξενος ἀπωλείας, σ' αὐτὰ τὸ μῖσος γίνεται ὑπόθεση ἀρετῆς· καὶ εἶναι καλύτερη ἀπὸ τὴν ἐμπαθῆ ὁμόνοια, ἢ διάσταση χάριν τῆς ἀπαθείας [...]»⁴⁹.

48. Πρβλ. Ἐφεσ. 4, 5· «Εἷς Κύριος, μία Πίστις, ἓν βάπτισμα»

49. ΙΩΣΗΦ ΜΟΝΑΧΟΥ ΤΟΥ ΒΡΥΕΝΝΙΟΥ, Λόγος συμβουλευτικὸς περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν, ἐν Ἰωσήφ τοῦ Βρυεννίου τὰ εὐρεθέντα, τόμ. Α', ἐκδ. Β. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1991[2], σελ. 409.410 [ἀπόδοση στὴ νεοελληνικὴ δική μας]. Ὅσα λέγει ὁ σοφὸς μοναχὸς στὸ τέλος τοῦ παραθέματος γιὰ κακὴ ὁμόνοια καὶ καλὴ διαφωνία στηρίζονται στὴν προηγούμενη πατερικὴ Παράδοση. Βλ. π.χ. ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, Ὁμιλία εἰς τὸ Κατὰ Ἰωάννην 57, 3, PG 59, 314: «Ἔστι γὰρ καὶ κακὴ ὁμόνοια καὶ καλὴ διαφωνία... ἔστι σχισθῆναι καλῶς καὶ ὁμονοῆσαι κακῶς... Ὡστε οὐ πανταχοῦ ἢ ὁμόνοια καλὸν οὐδέ πανταχοῦ ἢ διάστασις κακόν». Ἐπίσης ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, Ἀπολογητικὸς τῆς εἰς Πόντον φυγῆς 82, PG 35, 488: «Καὶ ὅσοι μὲν περὶ πίστεως τοῦτο πάσχουσι καὶ τῶν ἀνωτάτω ζητημάτων καὶ πρώτων οὐδ' ἐγὼ μέμφομαι, ἀλλ' εἰ δεῖ τὰληθές εἰπεῖν, καὶ προσεπαινῶ καὶ συνήδομαι. Καὶ τούτων εἷς

Γ.7. Άλλο ό καλός τρόπος πρός τούς αίρετικούς και άλλο ή άθώωση τών αίρετικών πλανών

Ο Όσιος Μάξιμος ό Όμολογητής είναι πολυ ακριβής για τη δέουσα αγάπη πρός τούς αίρετικούς, μέχρι του σημείου που δεν θα έκληφθη αυτή ως άθώωση της αίρέσεώς τους: «Αυτά δέν τά γράφω, θέλοντας νά θλίβονται οί αίρετικοί, ούτε μέ χαρά για την κάκωσή τους – μή γένοιτο – [...] ούτε πάλιν παραινώντας νά προτιμάτε τη σκληρότητα από τη φιλανθρωπία - νά μή τρελλαθώ τόσο! - **άλλά παρακαλώντας μέ προσοχή και δοκιμασία νά κάνετε και νά ενεργείτε τά καλά σέ όλους τούς ανθρώπους [...]** Όμως θέλω και εύχομαι νά είστε παντελώς σκληροί και άμειλικτοι, ώστε νά μή βοηθήσετε σέ κάτι τούς αίρετικούς στην ύποστήριξη της φρενοβλαβούς δοξασίας τους. Διότι έγώ βεβαίως όρίζω ως **μισανθρωπία και χωρισμό από τη θεία αγάπη τό νά δοκιμάζετε νά δώσετε ισχύ στην πλάνη**, πρός περισσότερη φθορά εκείνων που έχουν καταληφθη από αυτήν»⁵⁰.

Του Μεγάλου Ευθυμίου έθαύμαζαν και ό μακάριος Σάββας και άλλοι πολλοί Γέροντες «τόν **θερμότατο ζήλο για τά εκκλησιαστικά δόγματα, μολονότι ζούσε μέ πολλή πραότητα και μετριοφροσύνη**, και διαβεβαίωναν ότι αποστρεφόταν μέν κάθε αίρεση που εναντιωνόταν στον όρθό λόγο της Πίστεως, εξαιρέτως δέ “μισούσε μέ τέλειον μίσος”

είην τών υπέρ άληθείας αγωνιζομένων και τών απεχθανομένων· μάλλον δέ και είναι καυχήσομαι. Κρείττων γάρ επαινετός πόλεμος ειρήνης χωριζούσης Θεού».

50. ΑΓΙΟΥ ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ, Έπιστολή (ΙΒ') Πρός Ιωάννην κουβικουλάριον, Περί τών όρθών της Έκκλησίας του Θεού δογμάτων και κατά Σεγήρου του αίρετικού, PG 91, 465C.D.: «Ου θέλων δέ τούς αίρετικούς θλίβεσθαι, ουδέ χαίρων τη κακώσει αυτών, γράφω ταυτα, μή γένοιτο [...] ούτε υμίν του φιλανθρώπου τό άπηνές παραινών προτιθέναι· μή ούτω μανείην· αλλά μετά προσεχείας και δοκιμασίας ποιείτε και ενεργείν τά καλά εις πάντας ανθρώπους [...] πρός μόνον τό καθοτιούν αίρετικοίς συνάρασθαι εις σύστασιν της φρενοβλαβούς αυτών δόξης, σκληρούς παντελώς είναι υμάς και άμειλικτους βούλομαί τε και εύχομαι. Μισανθρωπίαν γάρ όρίζομαι έγγωγε, και αγάπης θείας χωρισμόν, τό τη πλάνη πειρασθαι διδόναι ισχύν εις περισσότεραν τών αυτή προκατειλημμένων φθοράν».

τις ἔξῃ αὐτὲς αἰρέσεις...»⁵¹· Ὁ Ἅγιος Σάββας ὁ Ἁγιασμένος, ὁ ὁποῖος χαρακτηριζόταν ἀπὸ τὸ κατὰ Χριστὸν πένθος, «ταῖς τῶν δακρῶν ῥοαῖς τῆς ἐρήμου τὸ ἄγονον γεωργήσας», ἐξ ἀγάπης ὅμως ἔκανε «προσηλυτισμὸν» τῶν ἑτεροδόξων Μοναχῶν, διότι τοῦ ἀπεκαλύφθη, ὅτι θὰ ἔχαναν τὴν ψυχὴ τους, ὥσπου τοὺς ἔπεισε νὰ ἀναθεματίσουν τὰ αἰρετικὰ δόγματα καὶ νὰ κοινωνήσουν μὲ τὴν Ἐκκλησίαν⁵²· διότι ἡ Ἐκκλησία ἀγαπᾷ τὸν αἰρετικό, ὡς ἀσθενῆ, καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἐπιτίθεται κατὰ τῆς πλάνης, ὡς πνευματικοῦ θανάτου.

Οἱ Οἰκουμενισταὶ ὅμως, καὶ ὁ κ. Βαρθολομαῖος, ἀθρώνουν τὴν πλάνη σὰ κείμενα ποὺ ἐκφωνοῦν στὸ ἐξωτερικὸ καὶ στοὺς διαλόγους, πρὸς ἐπανάπαυσιν τῶν αἰρετικῶν ἑτεροδόξων, γιὰ λόγους διπλωματίας καὶ ἀρεσκείας στοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς καί, ὅπως γράφουμε παρακάτω, ἔχουν δεσμευθῆ στοὺς διαλόγους νὰ παρακωλύουν τὴν μεταστροφὴ τῶν ἑτεροδόξων.

Γ.8. Ὅποιος ἐπιστρέφει ἑτερόδοξο σῶζει ψυχὴν ἐκ θανάτου·

51. ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΤΟΥ ΣΚΥΘΟΠΟΛΙΤΟΥ, *Βίος τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου κς'*, ὑπὸ Αἰκ. Γκόλτσου ἐν Ε.Π.Ε. Φιλοκαλία τῶν Νηπτικῶν καὶ Ἀσκητικῶν **5**, Πατερικαὶ Ἐκδόσεις Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, Θεσσαλονίκη 1987, σελ. 92 «Καὶ ὁ μακάριος Σάββας καὶ ἄλλοι πλεῖστοι γέροντες ἐθαύμαζον τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου τὸν ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων θερμότατον ζῆλον καίπερ αὐτοῦ πολλῇ τῇ πραότητι καὶ φρονήματος μετριότητι συζῶντος, καὶ διεβεβαιοῦντο ὅτι πᾶσαν μὲν αἴρεσιν τῶ ὀρθῶ τῆς πίστεως λόγῳ ἐναντιομένην ἀπεστρέφετο, ἐξαιρέτως δὲ τὰς ἐξ ταύτας αἰρέσεις τέλειον μῖσος ἐμίσει» (Μανιχαϊσμό, Ὁριγενισμό, Ἀρειανισμό, Σαβελλιανισμό, Νεστοριανισμό καὶ Εὐτυχιανισμό).

52. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, *Βίος τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Σάββα λη'*, ὑπὸ Αἰκ. Γκόλτσου ἐν Ε.Π.Ε. Φιλοκαλία τῶν Νηπτικῶν καὶ Ἀσκητικῶν **5**, Πατερικαὶ Ἐκδόσεις Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, Θεσσαλονίκη 1987, σελ. 288έξ. «[...] Ἀπὸ τότε οὖν συμπαθήσας αὐτοῖς ὁ πρεσβύτερος ἐδέετο τοῦ Θεοῦ ἐκτενῶς ὑπὲρ αὐτῶν πρὸς τὸ λαβεῖν αὐτοὺς ἐπίγνωσιν ἀληθείας καὶ ἀνανῆσαι ἐκ τῆς Νεστορίου αἰρέσεως [...] Καὶ οὕτως ὁ Πατὴρ ἡμῶν Σάββας πολλὰ μὲν ταῖς εὐχαῖς, πολλὰ δὲ ταῖς νουθεσίαις κοπιᾶσας συνεργήσαντος τοῦ Θεοῦ παρεσκεύασεν αὐτοὺς τὰ μὲν Νεστορίου δόγματα ἀναθεματίσαι, τῇ δὲ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ κοινωνῆσαι».

ὅποιος τὸν ἐπαναπαύει στὴν πλάνη τί βάρος ἐπωμίζεται;

Ὁ κ. Βαρθολομαῖος στὴν ὁμιλία του ἀπέφυγε νὰ κατονομάσει περιπτώσεις ἑτεροδόξων, οἱ ὅποιοι μέσῳ τῶν διαλόγων ἐστράφησαν στὴν Ὁρθοδοξία, λέγοντας ὅτι «*ὑπάρχουν τοιαῦτα παραδείγματα, οὐκ ὀλίγα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι τῆς παρουσίας γραφῆς*». Ποιά εἶναι λοιπόν; Ἐμεῖς γνωρίζουμε βασίμως ὅτι δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς οὔτε ἓνα παράδειγμα, λόγω σχετικῶν δεσμευτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Π.Σ.Ε.⁵³ ἀλλὰ καὶ τοῦ διαλόγου μὲ τοὺς Ρ/καθολικούς, ὅπως λ.χ. στὸ κείμενο τοῦ Balamand⁵⁴, γιὰ τὴν Οὐνία, ὅπου ἐπισημῶς ἀρνοῦνται

53. Ἡ διαδικασία καταδίκης τοῦ προσηλυτισμοῦ μεταξὺ τῶν «ἐκκλησιῶν»-μελῶν τοῦ Π.Σ.Ε. ὕστερα ἀπὸ προκαταρκτικὰ κείμενα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Π.Σ.Ε. τὸ 1956 καὶ 1960 ὁδήγησε στὴν ἀποδοχὴ σχετικοῦ κειμένου ἀπὸ τὴ Γ' Γενικὴ Συνέλευση τοῦ Π.Σ.Ε. στὸ Νέο Δελχί τὸ 1961 (*“Christian Witness, Proselytism and Religious Liberty in the Setting of the World Council of Churches”*). Ὅπως ἀναφέρει ἄλλο ἐπίσημο ἔγγραφο τοῦ Π.Σ.Ε., τῆς 19.09.1997 (*“Towards common witness. A call to adopt responsible relationships in mission and to renounce proselytism”*) μεταξὺ τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ καταδικασμένου ἀπὸ τὸ Π.Σ.Ε. προσηλυτισμοῦ εἶναι τὸ: *“Presenting one’s church or confession as “the true church” and its teachings as “the right faith” and the only way to salvation, rejecting baptism in other churches as invalid and persuading people to be rebaptized.”* Ἔτσι, μεταξὺ τῶν προτάσεων πρακτικῆς ἀντιμετώπισεως τοῦ προσηλυτισμοῦ, περιλαμβάνεται τὸ *“renounce all forms of denominational competition and rivalry and the temptation to proselytize members of other Christian traditions as contrary to Jesus’ prayer for the unity of his disciples (John 17:21);”*. **Παρὰ ταῦτα ὑποτίθεται ὅτι οἱ διάλογοι φέρουν ἀνθρώπους στὴν Ὁρθοδοξία ...**

54. Στὴν παράγραφο §15 (τῶν «Ἐκκλησιολογικῶν Ἀρχῶν») λέγεται χαρακτηριστικῶς: «Ἐφ’ ὅσον μένομε σταθεροὶ στὴν ἀπαραβίαστη ἐλευθερία τῶν προσώπων καὶ στὴν παγκόσμια ὑποχρέωση νὰ ἀκολουθοῦμε τὴν ἐπιταγὴ τῆς συνειδήσεως στὴν προσπάθεια ἀποκαταστάσεως τῆς Ἐνότητος, κατανοοῦμε ὅτι **δὲν πρέπει νὰ ἀναζητοῦμε τὸν προσηλυτισμὸ τῶν προσώπων ἀπὸ τὴ μία Ἐκκλησία στὴν ἄλλη γιὰ νὰ ἐξασφαλίσωμε τὴ σωτηρία των**». Στὴν παράγραφο §18, ἐπαναλαμβάνεται σχετικὴ προγενέστερη διακήρυξη τοῦ Οἰκ. Πατριάρχου Δημητρίου Α’ καὶ τοῦ πάπα Ἰωάννη Παύλου Β’: «Ἐπὶ τὸ πνεῦμα αὐτό, ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος ὁ Β’ καὶ ὁ Πατριάρχης Δημήτριος διευκρίνησαν ἀπὸ κοινού: “*Ἀποκρούομε κάθε μορφή προσηλυτισμοῦ, κάθε στάση πού θὰ ἦταν ἢ πού θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθῆ ὡς ἔλλειψη σεβασμοῦ τοῦ ἄλλου” (7 Δεκεμβρίου 1987)*». Γιὰ τὸ κείμενο τοῦ Balamand, καθὼς καὶ γενικότερη κριτικὴ γιὰ τὴ μειοδοτικὴ διαδικασία πού ἀνέτρεψε τὴν εὐνοϊκὴ γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία

οί εκπρόσωποί μας ότι ή Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία είναι ή μόνη ἀληθῆς Ἐκκλησία καί παραιτοῦνται τοῦ καθήκοντος τῆς μεταστροφῆς ἑτεροδόξων στήν Ὁρθοδοξία! Είναι λοιπόν ἐκ προοιμίου ἀδύνατη ή ἐπιστροφή ἑτεροδόξων στήν Ἀλήθεια, λόγω δεσμεύσεως τῶν Οἰκουμενιστῶν!

Ἀνάλογη εἶναι, ἐπίσης, ή δέσμευση μεταξύ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῶν Εὐαγγελικῶν τῆς Γερμανίας γιά ἀπόρριψη τοῦ «ἀναβαπτισμοῦ», ὅπως αὐτή καταγράφεται στό Κοινὸ Ἀνακοινωθὲν ποῦ ἐκδόθηκε στό Φανάρι (16-22 Σεπτεμβρίου 2004). Γράφει συγκεκριμένα τὸ κείμενο: «Παρότι αἱ Ἐκκλησῖαι ἡμῶν δὲν εὐρίσκονται εἰσέτι εἰς κοινωνίαν, θεωροῦμεν ἑκατέρωθεν τὰ μέλη ἡμῶν ὡς βεβαπτισμένα καί ἀπορρίπτομεν τὸν ἐπαναβαπτισμόν. Οἱ συμμετέχοντες εἰς τὸν διάλογον χαιρετίζουσι τὰς προσπάθειαι τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Γερμανίᾳ (Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν) διὰ τὴν προσπάθειαν ἐπιτεύξεως συμφωνίας ὡς πρὸς τὴν ἑκατέρωθεν ἀναγνώρισιν τοῦ Βαπτίσματος»⁵⁵.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης περαιτέρω κατέληξε τὴν ὁμιλία του μὲ τὸν ἐπίλογο τῆς Καθολικῆς Ἐπιστολῆς Ἰακώβου περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὥστε νὰ δώσει περισσότερη ἔμφαση στὸν ἀγαπισμό. Ἀλλὰ ή γνήσια ἀγάπη, ή ὁποία ὡς γνωστὸν «συγχαίρει τῇ ἀληθείᾳ»⁵⁶, δὲν μπορεῖ νὰ ἀθῶνε εἰς τὴ συνείδηση τῶν ἑτεροδόξων τὴν αἰρετικὴ πλάνη. Καί ἂν, ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Ἰάκωβος, ὅποιος ἐπιστρέφει ἑτερόδοξο σώζει ψυχὴν ἐκ θανάτου, ὅποιος τὸν ἐπαναπαύει στήν πλάνη του τί βᾶρος ἐπωμίζεται;

ἀπόφαση τοῦ Freising (1990) κατὰ τῆς Οὐνίας καί ἔφερε τὸ ἀθῶτικὸ τῆς Οὐνίας κείμενο τοῦ Balamand (1993), βλ. ἐν Πρωτοπρεσβυτέρου ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΗΣΗ, *Ὁνία. Ἡ καταδίκη καί ή ἀθῶση*, Φίλη Ὁρθοδοξία 4, ἐκδ. Βρυέννιος, Θεσσαλονίκη 2002. Γιά τὴν Οὐνία βλ. ἐπίσης Πρωτοπρεσβυτέρου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ «Ἡ Οὐνία κύριο ὄπλο τῆς ἐπεκτατικῆς πολιτικῆς τοῦ Παπισμοῦ», στό βιβλίον τοῦ ἰδίου: *Μαρτυρίες γιά θέματα πνευματικά καί κοινωνικά*, ἐκδ. «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 2010, σελ. 25-45.

55. <http://www.ec-patr.org/docdisplay.php?lang=gr&id=232&tla=gr>

56. *Α' Κορ.* 13, 6

Ὁ Απόστολος Παῦλος γράφει χαρακτηριστικῶς «ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλησι καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ»⁵⁷. Εἶναι σαφές ὅτι πρέπει νὰ διαφυλάσσεται καὶ τῶν ὁμοδόξων καὶ τῶν ἑτεροδόξων ἢ **συνείδηση τῆς διαφορετικότητος τῆς ἀληθείας πρὸς τὴν πλάνη, δηλαδὴ τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὴν αἵρεση**. Ὁ Μ. Αθανάσιος παραινεῖ σχετικῶς νὰ μὴ συμπροσευχόμαστε μὲ αἰρετικούς γιὰ νὰ μὴ λάβουν οἱ πιστοὶ λάθος μήνυμα: «Ὅταν κάποιοι δοῦν ἐσᾶς τοὺς ἐν Χριστῷ πιστοὺς νὰ συναντιέστε καὶ νὰ ἐπικοινωνεῖτε μὲ ἐκείνους [τοὺς αἰρετικούς], ὅπωςδὴποτε, ὑπονοώντας ὅτι κάτι τέτοιο εἶναι ἀδιάφορο, θὰ πέσουν σπὸ βόρβορο τῆς ἀσεβείας»⁵⁸. Φυσικῶς, αὐτὸ ἰσχύει ἀναλογικῶς πολὺ περισσότερο γιὰ τὴ συνείδηση τῶν ἑτεροδόξων, ποὺ εἶναι πολὺ μακρύτερα τῆς ἀληθείας.

Χαρακτηριστικῶς, ἐπίσης, ἀναφέρει ἡ ἐν ΚΠόλει Σύνοδος τοῦ 1836, ἐπὶ τῶν Πατριαρχῶν ΚΠόλεως Γρηγορίου ΣΤ' καὶ Ἱεροσολύμων Αθανασίου, ὅτι ἡ εὐθύνη γιὰ τὸν σκανδαλισμὸ τῶν πιστῶν εἶναι τεράστια, ὅταν οἱ Ποιμένες δὲν παίρνουν μέτρα προφυλάξεως τῶν πιστῶν ἀπὸ τὴν ξένη προπαγάνδα: «Ταῦτά εἰσιν [τὰ ἀντι-αιρετικὰ μέτρα], ἅπερ ἐντόνως διορίζομεν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, τοὺς ὑπὸ τῷ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῳ, πατριαρχικῷ, ἀποστολικῷ καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ ὑποκειμένους, ἐντελλόμενοι ἐκκλησιαστικῶς, ἵνα ἐπιμελῶς καὶ ἀγρύπνως ἐκτελεσθῶσι, θεωροῦντες ὡς **ἔγκλημα καθοσιώσεως πᾶσαν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀμέλειαν ἢ ἀδιαφορίαν**· πολλῶ δὴ μᾶλλον ὁ τοιοῦτος ἀρχιερεὺς δὲν θέλει ἀποφύγει τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἀμελῶν τῶν οὐσιωδεστέρων χρεῶν τῆς ποιμαντορίας καὶ γινόμενος ἐκουσίως καὶ ἀναπολογήτως ἔνοχος τῆς φθορᾶς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἀπωλείας τοῦ ποιμνίου του»⁵⁹.

57. Α' Κορ. 10, 32

58. Τοῖς τὸν μονήρη βίον ἀσκοῦσι, PG 26, 1188A.B. «Ὅταν γάρ τινες ὑμᾶς τοὺς ἐν Χριστῷ πιστοὺς θεωρήσαντες μετ' αὐτῶν συνερχομένους καὶ κοινωνοῦντας, πάντως ὑπονόησαντες ἀδιάφορον εἶναι τὸ τοιοῦτον, εἰς τὸν τῆς ἀσεβείας ἐμπεσοῦνται βόρβορον».

59. Τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου τοῦ 1836 ἐγκύκλιος κατὰ τῶν Διαμαρτυρομένων Τεραποστόλων §8, ἐν ΙΩ. ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 525.

Ο ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος σημειώνει τὴν καταστροφικὴ ζημία τῶν νὰ μὴ ὁμολογοῦμε τὴ δογματικὴ Πίστη τῆς Ὁρθοδοξίας⁶⁰ καὶ ὁ Ὅσιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος γράφει: «**Ἀλλίμονο σὲ ὅσους μολύνουν τὴν ἁγία Πίστη μὲ αἱρέσεις ἢ συγκαταβαίνουν στοὺς αἰρετικούς**»⁶¹.

Ἐὰν λοιπὸν εἶναι τόσο βαρὺ τὸ νὰ θίγεται ἡ συνείδηση τῶν πιστῶν, καθὼς θὰ νομίζουν ὅτι ἡ αἵρεση εἶναι ἀδιάφορο πρᾶγμα, πόσο βαρύτερη εἶναι ἡ ζημία τῶν αἰρετικῶν, ἐφ' ὅσον μὲ τὴν ἀδιάφορη ἐπικοινωνία ἐφησυχάζουν στὴν αἵρεση; Πόσο βαρύτερη ἀκόμη περαιτέρω ἡ ὑπογραφή κοινῶν **θεολογικῶν αἰρετικῶν κειμένων** μὲ τοὺς ἑτεροδόξους; Δὲν γνωρίζουμε τί συνέπειες προσιωνίζει ὁ σκανδαλισμὸς τῶν ἀδυνάτων;

Στὴν πραγματικότητα ἡ ἐνδεχομένως καλὴ πρόθεση ἐνίων ἑτεροδόξων πλειστάκις πνίγεται κάπου μεταξὺ τῶν ἐξωτερικῶν τοπίων καὶ τῶν καλῶν γευμάτων τῶν οἰκουμενικῶν συναντήσεων, καὶ ὅ,τι ἀπέμεινε προσκόπτει σὸν «λίθο προσκόμματος» τῶν προδοτικῶν ἰσοπεδωτικῶν κειμένων ὡς τοῦ Βalamand, τῆς Ραβέννας, τοῦ Πόρτο Ἀλέγκρε κ.λπ. καὶ στὴν «πέτρα σκανδάλου» Ὁρθοδόξων Ἱεραρχῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, ποὺ διαβεβαιώνουν τοὺς ἑτεροδόξους «μὴ προσέλθετε στὴν Ὁρθοδοξία, διότι σὲ λίγο θὰ ἐνωθοῦμε», γιὰ νὰ μὴ ... χαλάσει τὸ κλίμα ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης στοὺς Διαλόγους, ὅπου ἐλήφθησαν οἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις.

Ὁ μακαριστὸς πρωτοπρ. Ἰωάννης Ρωμανίδης εἶχε εὐστοχα προ-

60. Ἐρμηνεύοντας τὸ τοῦ Ἀπ. Παύλου «*Σὺ πίστιν ἔχεις; κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ*» (Ρωμ. 14, 22), ὁ ἅγιος Χρυσόστομος διακρίνει τὴν πίστη σὲ δύο εἴδη (1) τελεία ἐμπιστοσύνη στὸ Θεὸ - ἡ ὁποία πρέπει νὰ κρύπτεται χάριν τῆς μετριοφροσύνης - καὶ (2) δογματικὴ πίστη, ἡ ὁποία ὑποχρεωτικῶς πρέπει νὰ ὁμολογεῖται: «*Πίστιν δὲ ἐνταῦθα οὐ τὴν περὶ δογμάτων, ἀλλὰ περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως λέγει [...] Ἐκείνη μὲν γὰρ [ἡ τῶν δογμάτων] μὴ ὁμολογουμένη καταστρέφει, αὕτη δὲ [καταστρέφει] ὁμολογουμένη ἀκαίρως*». *Εἰς τὴν Πρὸς Ρωμαίους* 26, 3 PG 60, 640.

61. ΑΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ, *Λόγος εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν Ὁσίῳ Ἐφραίμ τοῦ Σύρου Ἔργα*, τόμ. Δ', ἐκδ. «Τὸ Περιβόλι τῆς Παναγίας», Θεσσαλονίκη 1992, σελ. 26 «*Ὁυαὶ τοῖς μαινοῦσι τὴν ἁγίαν πίστιν ἐν αἱρέσεσιν, ἢ τοῖς αἰρετικοῖς συγκαταβαίνουσιν*».

βλέψει τὴν ἰσοπεδωτικὴ πορεία τῶν διαλόγων καὶ τῆς οἰκουμενιστικῆς πρακτικῆς, πού θὰ ἀκολουθοῦσε τὸ Balamand μὲ τὸ πρόσχημα πάντοτε τοῦ ἀγαπισμοῦ καὶ ἐναντίον δῆθεν τῆς μισαλλοδοξίας. Ἄσκησε ἔντονη κριτικὴ στὴν συμφωνία τοῦ Balamand καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἐπιτιμήθηκε αὐστηρὰ ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο⁶². Ἐγράφε σχολιάζοντας τὸ κείμενο τῆς Συμφωνίας: «*Τώρα πὺν ὑπάρχει τὸ κείμενον τοῦ BALAMAND, τὸ ἐπόμενον βῆμα θὰ εἶναι ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς πρακτικῆς τῶν Λατίνων καὶ τῶν Οὐνιτῶν, νὰ κοινωνοῦν εἰς τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, συμφώνως πρὸς τὴν Β' Βατικανή. Τὸ οὐσιῶδες γεγονός, ὅτι δηλαδὴ οἱ Ὁρθόδοξοι εἰς τὸ BALAMAND προέβησαν εἰς πλήρη ἀναγνώρισιν τῶν λατινικῶν μυστηρίων, σημαίνει ὅτι εὐκόλα μπορεῖ νὰ προβληθεῖ ἡ ἐντύπωση ὅτι μόνον τὸ μῖσος μπορεῖ νὰ εἶναι λόγος ἀρνήσεως τῆς διακοινωνίας καὶ τῆς συλλειτουργίας*»⁶³.

Παρὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Πατριάρχου, δὲν ὑπάρχει καμμία ἔνδειξις καλῆς θελήσεως, ὡς θεσμικῆς ὑπαναχωρήσεως τῶν ἑτεροδόξων στοὺς διαλόγους, ἢ τοῦλάχιστον καμμία πὺν νὰ μὴν ἔχει συνοδευθῆ καὶ ἀπὸ ὑποβάθμιση τῆς Πίστεως ἀπὸ τὴ δική μας πλευρὰ, τῆς ἀληθείας· ἀλλὰ πολὺ χειρότερα γιὰ μᾶς, ἡ ὑποχώρησις στὴν ἀλήθεια, συνιστᾶ προδοσία καὶ ὄχι οἰκονομία, ἐπειδὴ ἡ **δογματικὴ καὶ ἱεροκανονικὴ ἀλήθεια εἶναι ὀλότης**, ὅπως συμπεραίνει ἡ Ὁμολογία Πίστεως τῆς ἐν ΚΠόλει Συνόδου τοῦ 1727: «... εἴτε δόγματα Πίστεως, ὄρους τε καὶ κανόνας, εἴτε παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας ἐγγράφους τε καὶ ἀγράφους· ὀφείλομεν ἄρα καὶ περιέπειν ταῦτα πάντα καὶ ἐνστερνίζεσθαι ὄλη ψυχῇ, διανοίᾳ τε καὶ προθυμίᾳ, **καὶ μηδὲ κεραίαν ἐκ τούτων ἀθετεῖν ἢ μεταποιεῖν ἢ προστιθέναι ἢ ἀφαιρεῖν**, ἀλλὰ τὴν εὐθειᾶν βαδίζειν καὶ βασιλικὴν καὶ ἄπταιστον τῆς σωτηρίας ὁδόν, τὴν μήτε εἰς

62. «Ὅταν ὁ μακαριστὸς π. Ἰωάννης Ρωμανίδης διεμαρτυρήθη γιὰ ὅλα αὐτὰ καὶ κυρίως γιὰ τὴν ἀποδοχὴ τῆς μεθόδου τῆς Οὐνίας, ἐπιτιμήθηκε μὲ γράμματα γεμᾶτα ὀργή (σώζονται...) καὶ ἀπειλήθηκε ἔμμεσα μὲ καθαίρεση. (Ποτὲ δὲν μπόρεσε νὰ συμβιβασθῆ μὲ αὐτὴ τὴν στάση, πὺν τὸν ὀδήγησε ταχύτερα στὸν θάνατο)» (Πρωτοπρεσβυτέρου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ, *Οἱ Διάλογοι χωρὶς προσωπεῖον* http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/tributes/gewrgios_metallhnos/dialogoi_xwris_proswpeion.htm)

63. Πρωτοπρεσβυτέρου ΙΩΑΝΝΟΥ ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, ἐνθ. ἄνωτ.

τὰ δεξιὰ μῆτε εἰς τὰ ἀριστερὰ κλίνουσιν. Καὶ γὰρ καὶ *μικρὰ παρέκκλισις*⁶⁴ καὶ *μεταποίησις ἐν τοῖς περὶ Θεοῦ λόγοις εἰς κρημνὸν φέρει καὶ βάραθρα*, καὶ βυθῶ ψυχικῆς ἀπωλείας παραπέμπει τὸν ὄπωσόν ἐκτραπέντα τῆς εὐθείας καὶ τῆς ἀληθείας διαμαρτήσαντα»⁶⁵.

Κατὰ ταῦτα, ἀπὸ τὴν ἐφθαρμένη ὁμολογία τῆς Ὁρθοδοξίας στοὺς Διαλόγους, μὲ κοινὰ αἰρετικὰ κείμενα καὶ κατάπτυση τῶν Ἱερῶν Κανόνων, μόνον ὀνιτικὰ μορφώματα τύπου *Monastero di Bose* προέκυψαν, διότι Ὁρθοδοξία στοὺς Διαλόγους δυστυχῶς ὁμολογεῖται ὡς ἡ πιὸ ἀυθεντική, ἀλλ' ὄχι – κατὰ τὴν αὐτοσυνειδησία της – ὡς ἡ ἀπολύτως ἀπαραίτητη καὶ μόνη ὁδὸς σωτηρίας, καὶ ἔτσι ἐκλαμβάνεται ἀπὸ τοὺς θύραθεν ὡς μιὰ «*λειτουργικὴ ἐναλλακτικὴ πρὸς ποικιλίαν*», ὡς ἑλληνόρρυθμος Ρωμαιοκαθολικισμός.

Δ. Εἶναι ὄντως ἀκίνδυνη ἡ προσέγγιση μὲ τοὺς ἑτεροδόξους;

Ἡ διαβεβαίωση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὅτι ἔχει συνείδηση τῆς εὐθύνης του γιὰ τὴ διαφύλαξη τῆς Πίστεως καὶ ὅτι δὲν προβαίνει σὲ ὑποχωρήσεις στὰ δόγματα τῆς Πίστεως μᾶς φέρει στὸ σημαντικότερο τμῆμα τοῦ παρόντος κειμένου, ὅπου, καθὼς λαμβάνομεν μόνον «*ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα*», ἀποκαλύπτεται ἡ βλάβη τῶν δογμάτων τῆς Ὁρθοδοξίας στοὺς διαλόγους, μὲ ὀρθόδοξες ὑπογραφές καὶ consensus, πρᾶγμα πὸ ὃ Πατριάρχης ἀποκρούπει.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅπως εἶδαμε, γράφει ὅτι καὶ μόνη ἡ ἀποφυγὴ τῆς ὁμολογίας τῆς Πίστεως καταστρέφει πόσο μᾶλλον καταστρέφει ἄλλοίωση τῶν δογμάτων στὰ κοινῶς συμφωνούμενα κείμενα τῶν Διαλόγων;

Δὲν εἶναι δυνατὸν στὸ παρὸν κείμενο νὰ γίνῃ ἡ ἀνασκευὴ τῶν

64. Τὸ κείμενο ἔχει ἐσφαλμένως «*παρέκκλισις*».

65. Ἐν ΙΩ. ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, *ἐνθ' ἀνωτ.*, σελ. 490έ. Ἡ Ὁμολογία αὐτὴ ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν Πατριαρχῶν ΚΠόλεως Παΐσιου, Ἀντιοχείας Σιλβέστρου καὶ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθου.

αίρετικῶν θέσεων ὄλων τῶν ἐκκλησιολογικῶν κειμένων, ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τοὺς οἰκουμενικοὺς διαλόγους· προβαίνουμε ἐνδεικτικὰ σὲ ἀπλῆ παρουσίαση ἐλαχίστων γιὰ τὴν κατάδειξη τῆς δογματικῆς ἑτεροδοξίας στὰ κείμενα τῶν διαλόγων τῶν Οἰκουμενιστῶν. Εἶναι λυπηρὴ ἡ κατάσταση αὐτή, ἂν σκεφθοῦμε ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι Ποιμένες στὸ παρελθόν, ὄχι μόνον δὲν ἀποδέχονταν αἰρετικά δόγματα, ἀλλὰ οὔτε τὴν ὑποψία αἰρέσεως⁶⁶.

1. Τὸ κείμενο τοῦ Πόρτο Ἀλέγκρε, 2006, ὡς κατάργηση τῆς ἐκκλησιολογίας τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως

Τὸ κείμενο⁶⁷ τῆς Θ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν στὸ Πόρτο Ἀλέγκρε τῆς Βραζιλίας, τὸν Φεβρουάριο τοῦ 2006, χαιρετίσθηκε ἀπὸ τοὺς Οἰκουμενιστὲς πανηγυρικῶς. Μάλιστα ὁ ἴδιος ὁ κ. Βαρθολομαῖος ἐδήλωσε τὰ ἑξῆς: «**Ἀπηλλαγμένοι λοιπὸν τῶν ἀγκυλώσεων τοῦ παρελθόντος καὶ ἀποφασισμένοι νὰ παραμείνωμεν ἠνωμένοι καὶ νὰ ἐργασθῶμεν ἀπὸ κοινοῦ, ἐθέσαμεν, πρὸ δύο ἐτῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Θ' Συνελεύσεως ἐν Porto Alegre Βραζιλίας, τὰς βάσεις μιᾶς νέας περιόδου εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Συμβουλίου [...]**εἰς τὸ ἐπίκεντρον τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Συμβουλίου εὐρίσκεται πάντοτε τόδραμα τῶν ἐν αὐτῷ δραστηριοποιουμένων Ἐκκλησιῶν, διὰ τὴν ἐπίτευξιν, τῆ χάριτι τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐνότητος ἐν τῇ αὐτῇ πίστει καὶ πέριξ τῆς αὐτῆς Εὐχαριστιακῆς Τραπέζης»⁶⁸.

Ἐκ τούτου καθίσταται φανερό, ὅτι ἡ Πίστις ἐκείνη, ἡ ταυτότητα

⁶⁶. Ἀποκρίσεις τῶν Ὁρθόδοξων Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τοὺς Ἀγγλικανοὺς Ἀνωμότας (1716/1725), ἐν Πρωτοπρεσβυτέρου ΙΩ. ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, ἐνθ' ἄνωπ., σελ. 388· «Ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἀνατολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία οὐ μόνον αἰρετικὸν οὐ προσίεται δόγμα, ἀλλὰ καὶ τὰς ὑποψίας αὐτὰς ἀποκρούεται, κατὰ τὸ “εὐλαβοῦ τὰς διαβολάς, κὰν ψευδεῖς ᾧσι”».

⁶⁷. Μὲ τίτλο: “Called to be the One Church” (as adopted by the Assembly) καὶ ὑπότιτλο “An invitation to the churches to renew their commitment to the search for unity and to deepen their dialogue”.

⁶⁸. Ἐπίσκεψις 685 [2008] 22-29.

τῆς ὁποίας θὰ εἶναι ἡ βάση τῆς ἐνώσεως, δὲν εἶναι ἡ ὀρθόδοξη, ἀλλὰ ἡ προτεσταντική, ὅπως τεκμηριώνεται καὶ στὸ κείμενο τοῦ Πόρτο Αλέγκρε. Διότι τὸ αἰρετικὸ αὐτὸ κείμενο, τὸ ὁποῖο ὑπεγράφη ἀπὸ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (Φεβρουάριος 2006), ἀπέρριψε ὡς «ἀγκυλώσεις τοῦ παρελθόντος» βασικότερα ὀρθόδοξα ἐκκλησιολογικὰ δόγματα.

Παραλείποντας λοιπὰ σημαντικὰ σημεῖα, σημειώνουμε τὴν βαρύτερη δογματικὴ πτώση ποὺ συνίσταται (α) στὴν **ἄρνηση τοῦ ὄρατοῦ χαρακτήρος τῆς Ἐκκλησίας** καὶ (β) στὴν **ἐπίσημη ἄρνηση τῆς ἐνότητος Πίστεως τῆς Ἐκκλησίας**, θέση πᾶν ἀντίκειται εὐθέως στὸ ἐκκλησιολογικὸ κεφάλαιο τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως (Νικαίας-ΚΠόλεως), ὅπου ἡ ιδιότητα τῆς Ἐκκλησίας ὡς «**Μιᾶς**» συνιστᾷ ἀκριβῶς αὐτό, ὅτι ἡ Ἐκκλησία διακρίνεται γιὰ ἐνότητα Πίστεως ἀπανταχοῦ τῆς γῆς.

(α) Διακηρύττει τὸ κείμενο τοῦ Porto Alegre· «**Ἐπιβεβαιώνουμε ἐκ νέου ὅτι “ὁ πρωταρχικὸς σκοπὸς τῆς κοινωνίας [“fellowship”] τῶν ἐκκλησιῶν στὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι ἡ μεταξύ τους κλήση γὰ ὄρατὴ ἐνότητα** σὲ μία πίστη καὶ σὲ μιὰ εὐχαριστιακὴ κοινωνία, ἐκφραζόμενη στὴ λατρεία καὶ τὴν κοινὴ ζωὴ ἐν Χριστῷ [...]”» (παράγρ. §1) καὶ ὅτι «**Οἱ Ἐκκλησίες στὴν κοινωνία τοῦ Π.Σ.Ε. παραμένουν δεσμευμένες πρὸς ἄλληλες **στὸ δρόμο γιὰ πλήρη ὄρατὴ ἐνότητα****» (παράγρ. §2), ἐνῶ παραλλήλως διακηρύσσεται ἡ φοβερὴ ἐκκλησιολογικὴ αἵρεση ὅτι τὸ σύνολο τῶν μελῶν τοῦ Π.Σ.Ε. ἀπαρτίζουν τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία, καὶ ὄχι μόνο κάποια «ἐκκλησία» - μέλος καθ' ἑαυτὴν: «**Κάθε ἐκκλησία εἶναι ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ ὄχι ἀπλῶς ἓνα μέρος της. Κάθε ἐκκλησία εἶναι ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ὄχι ἡ ὀλότητά της. Κάθε ἐκκλησία ἐκπληρώνει τὴν καθολικότητά της, ὅταν εἶναι σὲ κοινωνία μὲ τὶς ἄλλες Ἐκκλησίες**» (παράγρ. §6) «**Χωρισμένοι ἀπ' ἀλλήλων εἴμαστε πτωχευμένοι**» (παράγρ. §7)⁶⁹.

69. “We reaffirm that “the primary purpose of the fellowship of churches in the World Council of Churches is to call one another to visible unity in one faith and in one eucharistic fellowship expressed in worship and in common life in Christ” (§1) • “Churches in the fellowship of the WCC remain committed to one another on the way towards full visible unity” (§2) •

Ἀπὸ τὸν συνδυασμὸ τῶν δύο αὐτῶν στοιχείων, δηλ. (1) τῆς ἀναγκαίας «ἀλληλο-συμπληρώσεως» τῶν δογματικῶς διαφοροποιημένων ὁμολογιῶν-ἐκκλησιῶν τοῦ Π. Σ.Ε., μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία τὸ συνονθύλευμα τῶν «ἐκκλησιῶν» αὐτῶν καθίσταται «καθολικὴ ἐκκλησία» (βλ. ἀνωτέρω) καὶ (2), τῆς διαπιστώσεως ὅτι τὸ συνονθύλευμα αὐτὸ εὐρίσκεται στὸ δρόμο πρὸς τὴν «πλήρη ὁρατὴ ἐνότητα» (“full visible unity”) καὶ ὄχι στὴν κατοχὴ αὐτῆς, προκύπτει ὅτι ἔχει γίνεαι ἀποδεκτὴ ἢ - καταδικασμένη ἀπὸ τὴν *ὕγιη ὀρθόδοξη συνοδικότητα* – προτεσταντικὴ ἐκκλησιολογικὴ θέση περὶ «ἀοράτου ἐκκλησίας» - ὅτι δηλαδὴ ἡ Ἐκκλησία δῆθεν δὲν ταυτίζεται μὲ - οὔτε περιορίζεται ἀπὸ - τὰ ὁρατὰ ἱεροκανονικὰ ὅρια (δηλ. Ἐπισκοπές, ἐνορίες, δικαιοδοσίες, σύνολον βεβαπισμένων μελῶν) οἰασδήποτε συγκεκριμένης ὁμολογίας - ἐκκλησίας, βεβαίως οὔτε τῆς Ὁρθοδόξου.

Στὴν πραγματικότητα τὸ προτεσταντικὸ δόγμα τῆς «ἀοράτου ἐκκλησίας» ὄχι μόνον καταδικάσθηκε πολὺ ἐνωρὶς ὀρθοδόξως, ἀλλὰ σχολιάζεται καὶ στὰ ἀντι-αιρετικὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας μας, ὡς μία τῶν χαρακτηριστικῶν παρεκκλίσεων τοῦ Προτεσταντισμοῦ. Διακηρῦσσει κατὰ τῶν προτεσταντικῶν πλανῶν ἢ ἐν ΚΠόλει Σύνοδος τοῦ 1672: «Ἔσεται δὲ [ἡ Ἐκκλησία] καὶ αἰεὶ ὁρατὴ, διὰ τὸ μηδέποτε τοὺς ὀρθοδόξους ἐκλείπειν, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος [...] Δῆλον ἄρα ὅτι μέχρι τερμάτων αἰῶνος ἢ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τὸ ὁρατὸν ἔχειν οὐ διαλείψει τοῖς μέρεσιν»⁷⁰. Γράφει σχετικῶς καὶ ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Κορίνθου Παντελεήμων: «Οἱ Προτεστάντες γενικὰ διατύπωσαν τὴν παράδοξη ἰδέα περὶ “Ἀοράτου Ἐκκλησίας” ποὺ δῆθεν ἀποτελεῖται ἀπὸ, ἄγνωστα ἐξωτερικά, μέλη ποὺ ἀνήκουν σὲ ὅλες τὶς ὁρατὲς Ἐκκλησίες. Ὅμως ἡ Ἀόρατη Ἐκκλησία εἶναι κάτι παράδοξο καὶ ξένο, γιατί ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἐπάνω στὴ γῆ δὲν εἶναι ἀόρατη. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁρατὴ καὶ ἀποτελεῖται καὶ ἀπὸ ἀγαθούς καὶ ἀπὸ φαύλους, ἅ ὅποιοι

“Each church is the Church catholic and not simply a part of it. Each church is the Church catholic, but not the whole of it. Each church fulfils its catholicity when it is in communion with the other churches” (§6) • “Apart from one another we are impoverished” (§7).

70. Συνοδικὸς Τόμος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου τοῦ 1672, ἐν Πρωτοπρεσβυτέρου ΙΩ. ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ, ἐνθ’ ἀνωτ.,σελ. 331.

εἶναι μέλη της καί θά κριθοῦν κατά τή Μέλλουσα Κρίση»⁷¹. Τήν ἴδια αὐτή προτεσταντική θεωρία ἐπικρίνοντας ὡς προτεσταντική αἵρεση καί ὁ μακαριστός π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος σημειώνει τὰ ἐξῆς· «Ἐξάλλου ἡ Ἐκκλησία τῆς Καινῆς Διαθήκης ἦταν Ἐκκλησία πού ἔχε καί τήν ὁρατή της πλευρά, δέν ἦταν ἀόρατη! **Ἡ ἀγία Γραφή προϋποθέτει τήν ὑπαρξη Ἐκκλησίας ὁρατῆς καί συγκεκριμένης**»⁷².

Καί ὅμως ἡ ὑπευθυνότητα τῶν οἰκουμενιστῶν ἔναντι τῆς Ὁρθοδοξίας ὀδήγησε στοῦ νά ὑπογράφουν διαλεγόμενοι οἱ ἡμέτεροι τίς προτεσταντικές αὐτές αἰρέσεις, *“et scripta manent”*.

(β) Τὰ πράγματα εἶναι ἀκόμη χειρότερα μέ τήν ἐπίσης – κατά τεκμήριον -ἐκκλησιολογική πλάνη τῆς (κατά τὸ κείμενο τοῦ Π. Ἀλέγκρε) «**δογματικῆς πολυμορφίας**» ἐντὸς τῆς «ἀοράτου ἐκκλησίας».

Γράφεται στοῦ κείμενο τοῦ Πόρτο Ἀλέγκρε (παράγρ. §5): «Ἐπιβεβαιώνουμε ὅτι ἡ ἀποστολική πίστη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μία, ὅπως εἶναι ἓνα τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλά εἶναι δυνατόν νομίμως νά ὑπάρχουν διαφορετικές διατυπώσεις τῆς πίστεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ὡς καινὴ ζωὴ ἐν Χριστῷ εἶναι μία. Ἀλλά οἰκοδομεῖται μέσω διαφορετικῶν χαρισμάτων καί διακονιῶν. Ἡ ἐλπίδα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μία. Ὅμως ἐκφράζεται σὲ διαφορετικὲς ἀνθρώπινες προσδοκίες. Ἀναγνωρίζουμε ὅτι ὑπάρχουν διαφορετικὲς ἐκκλησιολογικὲς ἀφητηρίες καί μιὰ γκάμα ἀπόψεων τῆς σχέσεως τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν ἐκκλησιῶν [...] Ἄλλες διαφορὲς διχάζουν τὴν Ἐκκλησία· αὐτὲς πρέπει νά ξεπεραστοῦν μέσω τῶν τοῦ Πνεύματος δωρεῶν τῆς πίστεως, ἐλπίδος καί ἀγάπης, ὥστε ὁ διχασμὸς καί ὁ ἀποκλεισμὸς νά μὴ ἔχουν τὸν τελευταῖο λόγο. Ἡ τοῦ Θεοῦ “οἰκονομία τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν [ἐστίν] ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν αὐτῷ”(Ἐφεσ. 1, 10) συμφιλιώνοντας τίς ἀνθρώπινες

71. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ, Μητροπολίτου Κορίνθου, *Οἱ αἰρετικοὶ Προτεστάντες*, ἐκδ. «Ἀστήρ», Ἀθήναι 1991[3], σελ. 34.

72. Πρωτοπρεσβυτέρου ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ, *Ἐγχειρίδιο αἰρέσεων καί παραχριστιανικῶν ομάδων*, ἐκδ. Ἰ. Μ. Νικοπόλεως καί Πρεβέζης, Πρεβέζα 1991, σελ.108.

διαιρέσεις»⁷³.

Ἐδῶ τί εἶπωμεν καὶ τί λαλήσωμεν; **Πτωμάτων βάθος μέγα!** Τὰ δόγματα ἀπερρίφθησαν ὡς ἀνθρώπινες ἐπινοήσεις, καὶ παρὰ πᾶσαν ἔννοιαν λογικῆς ὑποβαθμίσθησαν οἱ δογματικὲς-ἐκκλησιολογικὲς κ.ἄ. διαφοροποιήσεις σὲ ... «διαφορετικὲς διατυπώσεις» τῆς ἰδίας ἀληθείας (!) ποὺ δὲν χρειάζονται δογματικὴ ἀνάλυση καὶ ἐπίλυση, ἀλλὰ ... ὑπέρβαση διὰ τῆς ἀγάπης.

Εἶναι καταφανὲς πόσο ἀποκλίνει τῆς ἀπ' αἰῶνος Ὁρθοδοξίας (ὄχι βέβαια τῆς νεο-ορθοδοξίας τῶν Οἰκουμενιστῶν) ἡ θέση αὐτῆ τῆς Θ' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Π.Σ.Ε. Παρὰ ταῦτα, πρὸς ἀπόδειξη τῆς αἰωνίου Πίστεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπειδὴ ἡ πλάνη τῆς «δογματικῆς πολυφωνίας» ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας πληθύνεται, τονίζουμε, ὅτι **ἡ ἐνότης τῆς Πίστεως δὲν εἶναι ζητούμενο** (βλ. καὶ ὑπόσημ. 36), **ἀλλὰ κεκτημένον τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ὁμολογεῖται στὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως.**

Ἡ ὁμολογία - στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως - εἰς **Μίαν** Ἐκκλησίαν μαρτυρεῖ αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν **δεδομένην (καὶ ὄχι ζητούμενην) ἐνότητα τῆς Πίστεως.** Κατὰ τοὺς δογματολόγους, ὅπως τὸν Καθηγητὴ τῆς Δογματικῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. κ. Δημήτριο Τσελεγγίδη «Ἀπὸ τὴν διατύπωση αὐτῆ τοῦ Συμβόλου προκύπτει ὅτι ἡ ἐνότητα, ὡς θεμελιώδης ιδιότητα τοῦ ἑνός, στὴν προκειμένη περίπτωση ὡς ἡ ιδιότητα τῆς ΜΙΑΣ Ἐκκλησίας, εἶναι τὸ ἀσφαλὲς δεδομένο τῆς πίστεώς μας. Στὴ συνείδηση τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἐνότητά της εἶναι δεδομένο ὀντολογικό, ἀπολύτως καὶ ἀμετακλήτως διασφαλισμένο ἀπὸ τὴν κε-

73. "We affirm that the apostolic faith of the Church is one, as the body of Christ is one. Yet there may legitimately be different formulations of the faith of the Church. The life of the Church as new life in Christ is one. Yet it is built up through different charismata and ministries. The hope of the Church is one. Yet it is expressed in different human expectations. We acknowledge that there are different ecclesiological starting points, and a range of views on the relation of the Church to the churches [...] Other differences divide the Church; these must be overcome through the Spirit's gifts of faith, hope, and love so that separation and exclusion do not have the last word. God's "plan for the fullness of time [is] to gather up all things in him" (Eph. 1:10), reconciling human divisions." (§5).

φαλή τῆς Ἐκκλησίας, τὸν Χριστό, διὰ τῆς συνεχοῦς παρουσίας τοῦ Παρακλήτου Πνεύματός του σ' αὐτήν, ἤδη ἀπὸ τὴν Πεντηκοστή. Ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ὡς δογματικὴ ἀλήθεια ἐκφράζει τόσο τὴν αὐτοσυνειδησία της ὅσο καὶ τὴν ἁγιοπνευματικὴ ἐμπειρία της. Ἄν ὅμως ἡ Ἐκκλησία εἶναι ΜΙΑ κατὰ τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, τότε μὲ τὴν συνεπῆ ἐκκλησιολογικὴ ἔννοια καὶ κατὰ κυριολεξία δὲν μποροῦν νὰ ὑπάρχουν ἑτερόδοξες ἐκκλησίες, ἀλλὰ οὔτε μητέρες, ἀδελφές, θυγατέρες καὶ ἐγγονές ἐκκλησίες. Ἡ ΜΙΑ καὶ μόνη –ἀδιαίρετη πάντοτε– Ἐκκλησία γεννᾷ μυστηριακῶς “δι’ ὕδατος καὶ Πνεύματος” τὰ μέλη της, δὲν γεννᾷ ἄλλες ἐκκλησίες. Οἱ κατὰ τόπους (Ὁρθόδοξες) Ἐκκλησίες ἀποτελοῦν φανέρωση ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ τῆς ΜΙΑΣ καὶ μόνης Ἐκκλησίας (βλ. ἐνδεικτικῶς, Α' Κορ. 1,2). Οὔτε βέβαια μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶναι ταυτόχρονα ΜΙΑ καὶ διηρημένη. Γιατὶ ἡ διαίρεση σημαίνει κατὰτμηση ἐνὸς ὅλου σὲ δύο ἢ περισσότερα μέρη (βλ. Λεξικό, Γ. Μπαμπινιώτη). Κατὰ συνέπεια, ἡ θεώρηση τῆς Ἐκκλησίας ὡς διηρημένης, σήμερα, ἀντίκειται σαφῶς στὴ ρητὴ διατύπωση τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως, πράγμα ποὺ συνεπάγεται, κατὰ τὰ Πρακτικὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καθαίρεση καὶ ἀφορισμὸ, κατὰ περίπτωσιν, σ' ὅποιον ἐμμένει στὴ θεώρηση αὐτῆ»⁷⁴.

74. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΣΕΛΕΓΓΙΔΗ, Καθηγητοῦ Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ., Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομο, <http://orthodoxia-pateriki.blogspot.com/2010/07/blog-post.html> Βλ. ὁμοίως καὶ Π. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑ, Δογματικὴ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τόμ. Β', ἐκδ. «Ὁ Σωτὴρ», Ἀθῆναι 1979[2], σελ. 348. «διὰ μὲν τοῦ «μῖαν» διακηρύττομεν τὴν ἐνότητα, τὴν ὁποῖαν ἢ ἀπὸ μιᾶς Κεφαλῆς ἐξάρτησις καὶ ἢ ὑπὸ ἐνός Πνεύματος ζωοποιήσις, καθὼς καὶ ἢ μία πίστις καὶ εἰς ἓνα Κύριον ὑποταγὴ κατεργάζεται τὸσον μεταξύ πάντων τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων, ὅσον καὶ μεταξύ πασῶν τῶν ἐπὶ μέρους ἐκκλησιῶν καὶ χάρις εἰς τὴν ὁποῖαν πάντες καὶ πᾶσαι αὐταὶ συναποτελοῦσι κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς αἰρετικούς καὶ σχισματικούς τὴν μῖαν καὶ ἀδιαίρετον Ἐκκλησίαν» καὶ ΧΡ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ, Δογματικὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐκδ. «Ἀστήρ», Ἀθῆναι 1956², σελ. 273έ. «Ἐνότης. Τὸ γνῶρισμα μῖα σημαίνει ὅτι ὁ Κύριος ἵδρυσεν οὐχὶ πολλὰς παραλλήλως ὑφιστάμενας Ἐκκλησίας, ἀλλὰ μῖαν καὶ μόνην [...] Εἶναι δὲ ἡ Ἐκκλησία μῖα, καθόσον εἶναι ἠνωμένη ἐν τῇ πίστει καὶ ἐν τῇ διοικήσει, οὕτω δὲ ἢ ἐν τοῖς δυσὶ τούτοις σημείοις ἐνότης ἀποτελεῖ τὸ γνῶρισμα ἅμα καὶ τὴν βάσιν τοῦ ἐνιαίου καὶ μοναδικοῦ τῆς Ἐκκλησίας».

Καὶ ὁ Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Σεραφεῖμ τονίζει μὲ ὁμολογιακὴ παρρησία καὶ φρόνημα: «Ὅσοι ἀποδέχονται τὴν θεωρίαν περὶ “διηρημένης Ἐκκλησίας” δὲν ἐννοοῦν, οὔτε ἀποδέχονται οὐσιαστικῶς τὸ σχετικὸν θεόπνευστον ἄρθρον, ἀλλ’ ἀντιφάσκουν λέγοντες τὸ Ἱερὸν Σύμβολον τῆς Πίστεώς μας. Διότι τοῦτο εἰς τὸν ἐνεστῶτα χρόνον διαδηλοῖ τὴν πίστιν εἰς “Μίαν, Ἁγίαν ... Ἐκκλησίαν”. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ παρόντος καὶ ὄχι τοῦ παρελθόντος ἢ τοῦ μέλλοντος. Ὅσοι πιστεύουν εἰς τὴν θεωρίαν ταύτην δὲν δύναται νὰ λέγουν καὶ νὰ τὸ ἐννοοῦν εἰς τὴν εὐχὴν μετὰ τὸν Καθαγιασμὸν τῶν Τιμίων Δώρων. “Ἐτι προσφέρομέν Σοι τὴν λογικὴν ταύτην λατρείαν ὑπὲρ τῆς Οἰκουμένης, ὑπὲρ τῆς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας...”, διότι, οὔσα διηρημένη, δὲν δύναται νὰ ὑφίσταται ὡς ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἀφοῦ οὔτω πως ἔχομεν ἀντίφασιν ἐν τοῖς ὅροις»⁷⁵.

Πολὺ νωρίτερα ὁ Ἅγιος Ταράσιος εἶχε διακηρύξει: «Δὲν γνωρίζει ὁ τῆς Ἐκκλησίας νόμος καὶ ὅρος, ἔριδα ἢ φιλονεικία, ἀλλ’ ὅπως ἀκριβῶς γνωρίζει νὰ ὁμολογεῖ εὐσεβῶς **ἓνα βάπτισμα καὶ μία πίστιν, ἔτσι καὶ μία συμφωνία γιὰ κάθε ἐκκλησιαστικὴ ὑπόθεση**. Διότι τίποτε δὲν εἶναι τόσο καλῶς ἀποδεκτὸ καὶ εὐχάριστο στὸν Θεό, ὅσο τὸ νὰ ἐνωθοῦμε καὶ νὰ γίνουμε μία καθολικὴ ἐκκλησία»⁷⁶.

Διάσπαρτες στοὺς ἁγίους Πατέρες εἶναι οἱ διαπιστώσεις περὶ δεδομένης (ὄχι ζητουμένης) ἐνότητος καὶ ὁμοφωνίας τῆς Πίστεως

⁷⁵. Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Ἱερά Συνόδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομο, http://www.romfea.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=5870:kithiron&catid=26:2009-12-18-08-38-40.

⁷⁶. ΑΠΙΟΥ ΤΑΡΑΣΙΟΥ, Ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν λαὸν σχεδιασθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἣ ἐδήλωσαν οἱ βασιλεύοντες τοῖς λαοῖς τοῦ γενέσθαι πατριάρχην, Mansi 12, 987C.D.: «οὐκ οἶδεν ὁ τῆς ἐκκλησίας νόμος καὶ ὅρος ἔριν ἢ φιλονεικίαν, ἀλλ’ ὥσπερ οἶδεν ὁμολογεῖν εὐσεβῶς ἐν βάπτισμα, μίαν πίστιν, οὔτω καὶ συμφωνίαν μίαν ἐπὶ παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ πράγματος. Οὐδὲν γὰρ οὕτως ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εὐαπόδεκτον καὶ εὐάρεστον ὡς τὸ ἐνωθῆναι ἡμᾶς, καὶ γενέσθαι μίαν καθολικὴν ἐκκλησίαν, καθὰ καὶ ἐν τῷ συμβόλῳ τῆς εἰλικρινοῦς ἡμῶν πίστεως ὁμολογοῦμεν». «Γενέσθαι», ἐπειδὴ εἶχε προηγηθεῖ αἵρεσις· ὡς ἔνταξιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

ἐντὸς τῆς Μιᾶς ἀληθοῦς Ἐκκλησίας: «εἰς ἐνότητα πίστεως μιᾶς», «τῶν εἰς κόσμον Ἐκκλησιῶν οὐ διεσπαρμένων εἰς διχόνοιαν ἢ εἰς ἀσύμφωνον δόξαν, ἀλλ' ἠνωμένων ἐν πνεύματι καὶ οἰονεῖ πως συνεσφιγμένων εἰς ἐν καθ' ἐνότητα τὴν ἐν Χριστῷ διὰ πίστεως», «ὡς ἂν τὸ ἐνιαῖον δόγμα τῆς πίστεως ἐν πολυσχεδέσι γλώσσαις καταγγεληθῆ, συνάγον εἰς ἐν τὰ διεστῶτα, καταλυθείσης τῆς πολυσχιδοῦς πλάνης», «ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίᾳ, ἐνθα ὁμοφρόνως καὶ ὁμογνωμόνως ὁ ὄρος καὶ ὁ ἦχος τῶν ἑορταζόντων»⁷⁷, τίς ὅποιες δυστυχῶς δὲν μπορούμε νὰ παρουσιάσουμε τώρα ἐν ἐκτάσει. Ἀρκεῖ καὶ μόνη ἡ διαπίστωση τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὅτι ἡ ἐνότητα στὴν Πίστη εἶναι **βεβαιωμένη, δεδομένη στὴν Ἐκκλησία**⁷⁸.

Ἐνῶ ὅμως τὸ κείμενο τοῦ Πόρτο Ἀλέγκρε ἀσεβεῖ, «γυμνῇ τῇ κεφαλῇ», κατὰ τῶν δογμάτων τῆς Πίστεως, κατὰ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη ἢ ὁμολογία τῆς Ὁρθοδοξίας στοὺς διαλόγους τελεσιουργεῖται ... «*ἀνευ οἰασδήποτε ἐκπτώσεως ἢ παραχαράξεως τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως*»! Καὶ δὲν εἶναι ἡ μοναδικὴ περίπτωση τὸ Πόρτο Ἀλέγκρε.

1. Ἡ λατινογενῆς «μετα-συνοδική» ἐκκλησιολογία τοῦ Μητροπολίτου Προύσης

Σημαῖνον κείμενο γιὰ τὴν συνειδητοποίηση τῆς διεισδύσεως τῶν ἑτεροδόξων παραμέτρων στὴ σκέψη τῶν συγχρόνων Οἰκουμενιστῶν, εἶναι καὶ μία ἐκκλησιολογικὴ θέση ποὺ διατύπωσε στὴν Ἀμερικὴ (Μάρτιο 2009) ὁ νῦν Μητροπολίτης Προύσης Ἐλπιδοφόρος, σχετικῶς μὲ τὴν ἀνώτατη ἀυθεντία στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, πρῶην

77. PG 9,552B (Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως), PG 68, 633B (ἀγ. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας) καὶ PG 96,765C καὶ PG 95, 347C.348A (ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ).

78. Ὅρος Πίστεως τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (ἐκ τῆς Πράξεως ε') ACO II, 1, 2, 126· «Ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ σωτὴρ, ὁ Χριστός, τῆς πίστεως τὴν γνῶσιν τοῖς μαθηταῖς βεβαιῶν ἔφη: εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν ἀφήμι ὑμῖν, ὥστε μηδένα πρὸς τὸν πλησίον διαφωνεῖν ἐν τοῖς δόγμασι τῆς εὐσεβείας, ἀλλ' ἐπίσης τὸ τῆς ἀληθείας ἐπιδείκνυσθαι κήρυγμα».

Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τώρα δὲ Ἀναπληρωτὴς Καθηγητὴς στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης καὶ Σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης,.

Καθὼς ἀνεμένετο, ἀντιθέτως δὲ πρὸς τοὺς Λαυρεῶτες Μοναχοὺς ποὺ εἰσέπραξαν τὶς πατριαρχικὲς ἐπιτιμήσεις λόγω ὀρθοδόξου φρονήματος, ὁ Σεβασμιώτατος Προύσης δημοσίευσε τὴ θέση του αὐτὴ σὲ ἐπίσημο περιοδικὸ τοῦ Πατριαρχείου ΚΠόλεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιδράσεως ἢτε ἐκ τοῦ Πατριαρχείου, εἴτε ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἴτε ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ. Στὸ κείμενό του αὐτὸ διαλάμπει ἓνα «**μετα-συνοδικὸ**» ἀντισυνοδικὸ πνεῦμα, μὲ ἐπισκοπο-κεντρισμὸ ὄχι ὑγιῆ, ἀλλὰ καθαρῶς λατινικὸ.

Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος ἢ ἐκτενῆς ἐνασχόληση μὲ τὴ θέση αὐτή, θέση «**ἐπισκοπο-μονιστικῆς**» ἐκκλησιολογίας, ποὺ ἔφθασε ὡς τὰ παπικά της ἄκρα τὴν μονομέρεια τῆς ἐκκλησιολογίας τοῦ Μητροπολίτου Περγάμου κ. Ἰωάννου· ἀπλῶς θὰ παραθέσουμε, μετὰ ἀπὸ αὐτὴν, ἀντίθετης, ὑγιοῦς, τάσεως θέση τοῦ διαλόγου Ὁρθοδόξων-Παλαιοκαθολικῶν, καὶ ἀνάλογη, **ὑγιοῦς συνοδικότητος** θέση ἀπὸ τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο. Τὰ συμπεράσματα περὶ τῆς ἐλαστικότητος, τρεπτότητος, «**ἐξελικτικότητος**» καὶ «**λατινικότητος**» τῶν δογμάτων στὴ σκέψη τῶν Οἰκουμενιστῶν, ὅπως τοῦ Προύσης κ. Ἐλπιδοφόρου, εἶναι προφανῆ. Γράφει ὁ Μητροπολίτης Προύσης:

*«**Ἡ ἄρνηση ἀναγνωρίσεως πρωτείου τινός στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἐνός πρωτείου τό ὁποῖο δέν μπορεῖ νά ἐνσαρκώσῃ παρά κάποιος Πρῶτος – τοῦτέστι κάποιος Ἐπίσκοπος, ὁ ὁποῖος ἔχει τό προνόμιο νά εἶναι ὁ πρῶτος μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν του Ἐπισκόπων – συνιστᾶ αἵρεση. Εἶναι ἀπαράδεκτο αὐτό πού συνήθως λέγεται ὅτι ἡ ἐνότητα μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων διασφαλίζεται εἴτε ὑπὸ μιᾶς κοινῆς πίστεως καὶ λατρείας εἴτε ὑπὸ τοῦ θεσμοῦ τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ παράγοντες εἶναι ἀπρόσωποι, ἐνῶ στὴν ὀρθόδοξη θεολογία μας ἡ ἀρχὴ τῆς ἐνότητάς μας εἶναι πάντοτε ἓνα πρόσωπο. Πράγματι, ὅπως στό ἐπίπεδο τῆς Ἁγίας Τριάδος ἢ ἀρχὴ τῆς ἐνότητος δέν εἶναι ἡ θεία οὐσία, ἀλλὰ τό πρόσωπο τοῦ Πατρός (ἢ «μοναρχία» τοῦ Πατρός), ἔτσι καὶ στό ἐκκλησιολογικὸ ἐπίπεδο, στὴν τοπικὴ ἐκκλησία, τό σημεῖο τῆς***

ένότητας δέν εἶναι τό πρεσβυτέριο ἢ ἡ κοινή λατρεία τῶν χριστιανῶν, ἀλλά τό πρόσωπο τοῦ Ἐπισκόπου. Ἐπομένως, **ἐπί πανορθοδόξου ἐπιπέδου ἡ ἀρχή τῆς ένότητας δέν μπορεῖ νά στηρίζεται ἐπί μιᾶς ιδέας ἢ ένός θεσμοῦ**, ἀλλά πρέπει νά εἶναι κάποιο πρόσωπο, ἄν βέβαια θέλουμε νά παραμείνουμε συνεπεῖς στή θεολογία μας»⁷⁹.

Ἴδου καί ὁ ὀρθή ἐκκλησιολογική τοποθέτηση τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅπως συνυπεγράφη πρὸ τριάντα ἐτῶν ἀπὸ Ὁρθοδόξους καί Παλαιοκαθολικούς σέ ἕναν ἀπὸ τοὺς λίγους διαλόγους, πού παρ' ὀλίγον θὰ ὀδηγοῦσε σέ δογματική-θεολογική ἐπιστροφή ἑτεροδόξων στήν Ὁρθοδοξία, καί γι' αὐτὸ οὐσιαστικά ἀγνοήθηκε ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξη οἰκουμενιστική ἡγεσία. Εἶναι κείμενα τῆς Μικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ διαλόγου Ὁρθοδόξων καί Παλαιοκαθολικῶν:

«Ἀνώτατο ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας γιά τὴν ἀλάθητη διακήρυξη τῆς πίστεως της εἶναι μόνο ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (...) Αὐτὴ ἀποφαινόμενη ὑπὸ τὴν ἐπιστασία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔχει τό ἀλάθητον αὐτῆς ὡς ἐκ τῆς συμφωνίας αὐτῆς μεθ' ὀλοκλήρου τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. **Ἄνευ τῆς συμφωνίας ταύτης οὐδεμία σύναξις εἶναι Οἰκουμενικὴ Σύνοδος»**⁸⁰. Καί σέ ἄλλο παρόμοιο κείμενο τοῦ ἰδίου διαλόγου: **«Ἐπιμέρους φορεῖς καί ὄργανα αὐθεντίας στήν Ἐκκλησία εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος καί οἱ Σύνοδοι τῆς Ἐκκλησίας καί κατ' ἐξοχὴν οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι»**⁸¹.

Περισσότερο ἀκόμη, τὸ ἔωλον τῶν ἀπόψεων τοῦ κ. Ἐλπιδοφόρου (ἐπειδὴ δέν θέλουμε νά γίνουμε καί φορτικοὶ μὲ τὴν παράθεση καί ἄλλων κειμένων) φαίνεται ἀπὸ ἕνα ἰσχυρότατο κείμενο τοῦ Ἁγίου Ταρσίου, Πατριάρχου ΚΠόλεως, ὅπου ἡ ένότης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος δέν έντοπίζεται στήν καταφυγὴ σέ κάποιον «πρῶτο», ἀλλά σέ Οἰ-

⁷⁹. Ἐπίσκεψις 698 [31-03-2009].

⁸⁰. Κείμενον Β' «Τὸ ἀλάθητο τῆς Ἐκκλησίας», ἐν Ἐπίσκεψις 259 (1981) 12. Προσοχὴ ὀφείλεται στή γνωστὴ ἐκ τῆς δογματικῆς θέσης τοῦ κειμένου αὐτοῦ, ὅτι ἀπαιτεῖται συμφωνία μὲ τὴν σύνολη Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε νά χαρακτηρισθεῖ μιὰ Σύνοδος ὡς Οἰκουμενικὴ.

⁸¹. Κείμενον Α' «Ἡ αὐθεντία τῆς Ἐκκλησίας καί ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ», ἐν Ἐπίσκεψις 259 (1981) 9.

κουμενική Σύνοδο «ἐν φόβῳ τοῦ Θεοῦ», κατὰ τὴν υπόσχεση τοῦ Κυρίου· «οὗ γὰρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἕμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἶμι ἐν μέσῳ αὐτῶν»⁸². Λέγει ὁ Ἅγιος Ταράσιος : «Καὶ αἰτοῦμαι, ἀδελφοί, νομίζω δὲ καὶ σεῖς - ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι ἔχετε τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ - ἀπὸ τοὺς εὐσεβεστάτους καὶ ὀρθοδόξους Βασιλεῖς μας **νὰ συναθροισθῆ Σύνοδος Οἰκουμενική, γιὰ νὰ γίνουμε ἕνα** ἐμεῖς, οἱ τοῦ ἐνός Θεοῦ· καὶ οἱ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐνωμένοι καὶ ὁμόψυχοι καὶ ὁμότιμοι· οἱ τῆς κεφαλῆς μας τοῦ Χριστοῦ, ἕνα σῶμα συναρμολογούμενο καὶ συμπεριεχόμενον· οἱ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὄχι ἐναντίον ἀλλήλων, ἀλλὰ μαζὶ με ἀλλήλους· ἐμεῖς οἱ τῆς ἀληθείας, φρονώντας καὶ λέγοντας τὸ ἴδιον καὶ χωρὶς νὰ ὑπάρχει ἀνάμεσά μας ἔριδα καὶ διχοστασία, ὥστε ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ πὸν “πάντα νοῦν ὑπερέχει” νὰ μᾶς φρουρήσει ὅλους»⁸³.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ ἀναδεικνύει, ἐπίσης, τὴν ὀρθόδοξη θεώρηση ἐπὶ τοῦ θέματος: «Αὐτὸς λοιπὸν ὁ Θεοῦδρυτος ὀργανισμὸς, τὸ Θεανθρώπινο σῶμα κεφαλὴν ἔχει μόνον ἕναν, τὸν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν, τὸν ἐνσαρκωθέντα Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ Πατρός, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ὑποστασιάζεται εἰς ἐκάστην τοπικὴν [ὀρθόδοξον] Ἐκκλησίαν μέλος τοῦ ἐνός καὶ αὐτοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ἀνωτάτη ἀρχὴ πάσης κατ’ ἔθνος ἢ αὐτοκεφάλου

82. Ματθ. 18, 20

83. ΑΓΙΟΥ ΤΑΡΑΣΙΟΥ, Ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν λαόν σχεδιασθεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἣ ἐδήλωσαν οἱ βασιλεύοντες τοῖς λαοῖς τοῦ γενέσθαι πατριάρχην, Mansi 12, 987D.E.: «...καὶ αἰτοῦμαι, ἀδελφοί, οἶμαι δὲ καὶ ὑμεῖς, ἐπειδὴ γινώσκω τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἔχειν ὑμᾶς, παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ ὀρθοδόξων βασιλέων ἡμῶν, σύνοδον οἰκουμενικὴν συναθροισθῆναι, ἵνα γενώμεθα οἱ τοῦ ἐνός Θεοῦ ἐν· καὶ οἱ τῆς Τριάδος, ἡνωμένοι καὶ ὁμόψυχοι καὶ ὁμότιμοι· οἱ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν Χριστοῦ, σῶμα ἐν συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον οἱ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος οὐ κατ’ ἀλλήλων, ἀλλὰ σὺν ἀλλήλοις· οἱ τῆς ἀληθείας τὸ αὐτὸ φρονούντες καὶ λέγοντες καὶ μὴ ἦ ἔρις καὶ διχοστασία ἐν ἡμῖν, ὅπως ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἢ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσῃ πάντας ὑμᾶς».

Ἐκκλησίας εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ συνόλου τῶν Ἐπισκόπων αὐτῆς συγκροτουμένη Σύνοδος, τῆς δὲ «καθόλου» τοιαύτης ἢ “Οἰκουμενική”»⁸⁴.

Κατὰ τὰ λοιπά, καὶ παρὰ τὴν ἀντι-παραδοσιακὴ αὐτὴ καὶ παπικὴ προσέγγιση τοῦ ἐπισκοπο-κεντρισμοῦ ἀπὸ τὸν Προύσης κ. Ἐλπιδοφόρο, ἡ ὁποία μαρτυρεῖ λατινίζουσα δυσπιστία στὴν ἐνοποιὸ δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ὀρθολογικὴ ἐμπιστοσύνη στὴν ἐνοποιὸ δύναμη ἑνὸς ἐπὶ γῆς ἐκκλησιαστικοῦ μονάρχου, οἱ διάλογοι ἐνεργοῦνται «*ἀνευ οἰασδήποτε ἐκπτώσεως ἢ παραχαράξεως τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως*», ὅπως διακηρύσσει ὁ κ. Βαρθολομαῖος ...

Ε. Ἐπίλογος. «Παυσώμεθα τῷ θέλῃν εἶναι τῶν διδασκάλων διδάσκαλοι»

Σύνολος ἢ ἀναστροφή καὶ διδασκαλία τῶν Οἰκουμενιστῶν, ἡ ὁποία ἐμπίπτει εἴτε σὲ ὅ,τι διαλαμβάνουν οἱ ἱεροὶ Κανόνες περὶ συμπροσευχῶν, συνεστιάσεων, ἀνταλλαγῆς δώρων μὲ ἕτεροδόξους κ.λπ. εἴτε στὴ σφαῖρα τῆς δογματικῆς, καὶ ἰδίως τῆς ἐκκλησιολογίας, προδίδει χαώδη ἀπόσταση ἀπὸ τὸ παράδειγμα καὶ τὴ διδασκαλία τῶν ἁγίων Πατέρων, ἀπόσταση κεκυρωμένη μὲ ὑπογραφῆς αἰρετικῶν κειμένων στοὺς διαλόγους.

Κάθε ἔννοια διακρίσεως Ὁρθοδοξίας καὶ αἰρέσεως δείχνει νὰ ἔχει ξεβάψει στὴ συνείδηση ὅσων συμμετέχουν στὴν οἰκουμενικὴ κίνηση καὶ τοὺς διαλόγους: σ’ αὐτὸ τὸ πλαίσιο ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος δὲν διστάζει νὰ γράψει ἐπιστολὲς πρὸς τὸν αἰρεσιάρχη Πάπα τῆς Ρώμης ὡς «ἀδελφὸν» ὁ ὁποῖος εἶναι «πολιὸς καὶ ἀκμαῖος ἐν θεαρέστῳ τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ πρωτοβούλῳ διακονία καὶ προσφορᾷ» καὶ ἀποτελεῖ «ἀδαπάνητον θησαυρὸν καὶ ὁδοδείκτην» πρὸς μαρτυρίαν «τῶν θαυμασίων τοῦ Θεοῦ καὶ δὴ καὶ τῆς ζωηφόρου

⁸⁴. Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιῶς ΣΕΡΑΦΕΙΜ, «Ὁ παπισμὸς ὡς Ἐκκλησιολογικὸ πρόβλημα (μὲ ἀναφορὰ στὸ συνοδικὸ σύστημα τῆς Ἐκκλησίας)» στό: «Πρωτεῖον» Συνοδικότης καὶ Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας, Πρακτικὰ Θεολογικῆς Ἡμερίδος, Ἱερὰ Μητρόπολις Πειραιῶς, Πειραιεὺς 2011, σελ. 19.

Αναστάσεως»⁸⁵.

Τὸ φρόνημα ὅμως τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι τοῦτο, τὸ «μετα-πατερικὸ» καὶ «μετα-συνοδικό»· κατὰ τὴν πρόταση τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης «*παυσώμεθα τοῦ θέλειν εἶναι τῶν διδασκάλων διδάσκαλοι. Μισήσωμεν τὸ λογομαχεῖν ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. Πιστεύσωμεν ὡς οἱ Πατέρες ἡμῶν παραδεδώκασιν. Οὐκ ἐσμὲν τῶν πατέρων σοφώτεροι οὐκ ἐσμὲν τῶν διδασκάλων ἀκριβέστεροι*»⁸⁶. Τῶν διδασκάλων, τῶν ὁποίων ὑποκριτικῶς τοὺς λόγους οἱ Οἰκουμενισταὶ χρησιμοποιοῦν, τὰ ἰ. Λεῖψανα καὶ τὶς ἰ. Εἰκόνες ἀσπάζονται καὶ τὶς ἐορτῆς τιμοῦν, «*τούτους ὁμολογοῦντες εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνούμενοι*», καθὼς διὰ βραχέων παρεδείξαμε⁸⁷.

ΣΤ. ΣΥΝΟΨΗ

Τὸ κείμενο αὐτό, ἀφοῦ παρουσίασε τὴν ἐπιχειρηματολογία πού χρησιμοποίησε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος σὲ ὁμιλία του στὴν Ἱ.Μ. Μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὁρους, μὲ σκοπὸ τὴν ὑποστήριξη τῶν ἀτερμόνων οἰκουμενικῶν διαλόγων καὶ τὴν ἐπίπληξη τῶν ἀντιδρώντων, προσέβη σὲ ἐνδεικτικὴ ἀναίρεση τῆς ἐπιχειρηματολογίας αὐτῆς. Κατεδείχθη, μὲ βάση τὴν ἐκκλησιαστικὴ Παράδοση, ὅτι ἡ ἀρετὴ τῆς ὑπακοῆς δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ θεμάτων Πίστεως, οὔτε προκρίνεται ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρες ἢ ὁμόνοια, ὅταν αὐτὴ εὐνοεῖ τὴν αἵρεση. Ἡ ἐπίκριση τῶν ἐκκλησιαστικῶν Προεστώτων ἐπιτρέπεται κατ' ἐξαίρεση, ὅταν αὐτοὶ ἀφίστανται τῶν ἀρχῶν ἐκείνων, χάρις στὶς ὁποῖες καὶ εἶναι Ποιμένες. Ἀποδεικνύεται ὅτι οὔτε τὸ παράδειγμα

85. «Μήνυμα ἐπὶ τῇ 80ῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων τῆς Α. Ἀγιότητος τοῦ Πάπα», ἐν Ὁρθοδοξία Β', 14, 2 [Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 2007] 307.308.

86. ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΥΣΣΗΣ, *Εἰς τὸ Οὐτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός* PG 46, 1112A (ἐπίσης παρὰ τῷ PG 96, 509D).

87. Πρβλ. *Τίτον* 1, 16.

τοῦ Κυρίου συνδιαλεγομένου μετὴν Σαμαρείτιδα, οὔτε τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος δικαιολογοῦν καὶ στηρίζουν τὸ σημερινὸ τρόπο διενεργείας τῶν διαλόγων μετὰ τοὺς ἑτεροδόξους, ἐκτὸς ἐὰν παρερμηνευθοῦν. Ἐξηγοῦνται ὀρθῶς οἱ φράσεις ποὺ παρερμηνευόμενες ἔχουν ἐπικρατήσει ὡς «*συνθήματα*» τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, δηλ. τὸ «*ἵνα πάντες ἕν ὡσι*» καὶ τὸ «*ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως*», καὶ δεικνύεται ὅτι ἡ ἐνότητα τῆς Πίστεως δὲν εἶναι κοινὴ ἀναζήτησις Ὁρθοδοξίας καὶ ἑτεροδοξίας, ἀληθείας καὶ πλάνης, ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς κτῆμα τῆς Ἐκκλησίας. Περαιτέρω διευκρινίζεται ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ γίνῃ παραδεκτὴ ἔνωση μετὰ τοὺς ἑτεροδόξους μετὰ ἀπὸ ἐπίτευξιν κοινῆς πίστεως, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς ὀρθοδόξου, μόνης ἀληθοῦς, Πίστεως, ὡς κοινῆς βάσεως ἐνώσεως. Ἐρμηνεύεται ἡ σημασία τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς πρὸς τοὺς αἰρετικούς - τὴν ὁποίαν ἀστόχως ἐπικαλέσθηκε ὁ Πατριάρχης - ὄχι ὡς ἀθώσεως τῆς αἵρέσεως, ἀλλ' ὡς ἐπιστημάνσεως τῆς αἵρέσεως σὲ συνδυασμὸ μετὰ τὴν αὐτονόητη καλὴ ἀνθρώπινη συμπεριφορὰ πρὸς τοὺς αἰρετικούς. Μετὰ ταῦτα ἐπισημαίνεται ὅτι - βάσει σχετικῶν δεσμεύσεων στοὺς οἰκουμενικούς διαλόγους καὶ ἀντιθέτως πρὸς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ κ. Βαρθολομαίου- οἱ διάλογοι δὲν ὀδήγησαν, ἄτε μποροῦν νὰ ὀδηγήσουν κάποιον ἑτεροδόξο στὴν ὀρθόδοξον ἀλήθειαν, πρὸς ἐπιτέλειαν ἢ διαγράφεται ἡ φοβερὴ αἰώνια εὐθύνη γιὰ ὅσους συντελοῦν στὴ συσκότιση τῶν ἑτεροδόξων καὶ τῶν Ὁρθοδόξων, σχετικῶς μετὰ τὴν αὐτοσυνειδησία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς τῆς Μιᾶς Ἁγίας. Τέλος, παρουσιάζονται ἐνδεικτικῶς μερικὲς μόνον ἀπὸ τὶς ἐκκλησιολογικὰς αἵρέσεις ποὺ ἔχουν ἐπισήμως διατυπωθῆ ἢ ὑπογραφῆ διμερῶς στὸ πλαίσιο τῆς οἰκουμενιστικῆς δραστηριότητος, ὥστε νὰ ἀποδειχθεῖ πόσο ζημιόγονοι εἶναι γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν αἱ «*οἰκουμενικοὶ διάλογοι*», ποὺ δὲν εἶναι ἀπλῶς διάλογοι· ὡς δεῖγμα λαμβάνεται τὸ κοινῶς συμφωνηθὲν κείμενον τῷ Πόρτῳ Ἀλέγκρε καὶ μίᾳ λατινίζουσα ἐκκλησιολογικῇ θέσει τοῦ Μητροπολίτου Προύσης κ. Ἐλπιδοφόρου.

Γιὰ τὴν Σύναξιν Ὁρθοδόξων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν

14η Νοεμβρίου 2011

Μνήμη Αγίου Γρηγορίου Παλαμά

Αρχιμ. Αθανάσιος Αναστασίου

Προηγούμενος Ι. Μ. Μεγάλου Μετεώρου

Αρχιμ. Σαράντης Σαράντος

Ἐφημέριος Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου, Ἀμαρούσιον Ἀττικῆς

Αρχιμ. Γρηγόριος Χατζηνικολάου

Καθηγούμενος Ι. Μ. Ἁγ. Τριάδος, Ἄνω Γατζέας Βόλου

Γέρων Εὐστράτιος Τερομόναχος

Ι. Μ. Μεγίστης Λαύρας Ἁγ. Ὄρους

Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Μεταλληνός

Ὁμότιμος Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς

Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης

Ὁμότιμος Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς

Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης